Gemeente
Amsterdam

Gebiedsplan 2019
Bijlmer Oost

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in Bijlmer Oost en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 gaat doen.

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteit 1
Verbetering ontwikkelkansen jeugdigen 10

Prioriteit 2
Vergroten van de veiligheid 17

Prioriteit 3
Verbeteren en verduurzamen woonklimaat 23

Prioriteit 4
Verbeteren positie van kwetsbare bewoners 31

Prioriteit 5
Verminderen armoede 38

Prioriteit 6
Bevorderen van participatie en democratisering 43

Meerjarenprogrammering 2019-2022 48

Bijlage 1: Procesbeschrijving Service Design methodiek 51

Colofon

Dank aan bewoners(groepen), maatschappelijke partners en bezoekers die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van het gebiedsplan 2019.

Inleiding

Voor u ligt het gebiedsplan 2019 van Bijlmer Oost. Het gebiedsplan beschrijft de jaarlijkse uitvoering van de gebiedsagenda 2019-2022. Met de gebiedsagenda signaleren de stadsdelen wat er buiten speelt en leeft; we laten zien wat de belangrijkste ontwikkelingen, opgaven en kansen in het gebied zijn. Die vertalen we naar prioriteiten en doelstellingen. Dat gebeurt op basis van de gebiedsanalyse, het coalitieakkoord en participatie met bewoners en betrokken partijen. Dit gebiedsplan is een uitwerking van de activiteiten die nodig zijn om de opgaven zoals omschreven in de gebiedsagenda 2019 te kunnen uitvoeren. Het gebiedsplan laat zien wat we in dat jaar gezamenlijk willen bereiken. De activiteiten van het gebiedsplan gaan over de inzet op 'meer, minder of anders'. Die inzet bestaat naast de reguliere inzet van bijvoorbeeld basisvoorzieningen van de gemeente Amsterdam.
Uiteraard blijven we alle actuele ontwikkelingen in deze periode nauwgezet volgen. Dat betekent dat we kunnen bijsturen door activiteiten toe te voegen, aan te passen of te stoppen. Daarmee is dit een dynamisch gebiedsplan dat het stadsdeel, haar maatschappelijke partners en bewoners in staat stelt om samen direct in te spelen op behoeften van dit gebied.

Kenmerken en ontwikkelingen

Sinds 2015 werkt Amsterdam gebiedsgericht. Dat gebeurt aan de hand van een gebiedsagenda en gebiedsplannen zoals hiervoor beschreven (zie ook 'Totstandkoming van het gebiedsplan' verderop in deze inleiding). We hebben veel gedaan om de opgaven van Bijlmer Oost aan te pakken. Op bijna elk gebied zien we dan ook een kleine vooruitgang. Maar we zijn er nog lang niet. Bijlmer Oost heeft nog steeds dezelfde kenmerken, maar kent ook enkele nieuwe ontwikkelingen.

Nog steeds is dit een dynamische, jonge en multiculturele wijk met veel groen. Ook kenmerkend is het Bijlmermuseumgebied met de zes honingraatflats. Het gebied heeft drie wijken aangeduid met een letter: de E-, G- en K-buurt, elk met een eigen karakter. De E-buurt is vrij nieuw en nog steeds in aanbouw met veel laagbouw en een sterke middenklasse. Hier staan ook grotere koopwoningen die aantrekkelijk zijn voor gezinnen. De wijken in de G-buurt verschillen behoorlijk van elkaar: in G-buurt Noord (de hoogbouwflats Geldershoofd en Gravestein) is de sociaaleconomische positie van bewoners relatief zwak vergeleken met laagbouwwijken G-buurt West , G-buurt Oost en Nieuw Grunder met een sterke middenklasse. De G-buurt kenmerkt zich vooral door het multiculturele karakter. De K-buurt is minstens zo divers en onderscheidt zich vooral door de hoge participatiegraad van bewoners.
Er zijn twee winkelcentra in Bijlmer Oost: de Kameleon met een markt op dinsdag en Ganzenpoort met de beroemde zaterdagmarkt. In dit gebied zijn veel plannen voor woningbouw. De prognose is dat er 404 woningen bij komen tot 2025. De meeste daarvan liggen in K-Midden.

Bevolking

De bevolking van Bijlmer Oost is zeer divers samengesteld. Bijna 70% van de bewoners heeft een migratieachtergrond. Velen zijn van Surinaamse (34%), Ghanese (12%) en Antilliaanse (6%) herkomst. Ook wonen er relatief veel kinderen en jongeren van wie 37 % opgroeit rond de armoedegrens. Om kansengelijkheid te bevorderen, besteden we de komende jaren daarom extra aandacht aan deze doelgroep , want ieder kind verdient de kans om zich maximaal te ontplooien.

Ontwikkelbuurten

In 2017 en 2018 lag de focus op Kortvoort en Gravestein. In de periode 2019-2022 richten we ons ook op die gebieden waar het volgens de cijfers met veel bewoners sociaal en maatschappelijk niet goed gaat. In 2017 zijn we gestart met de uitvoering van de Bestuursopdracht Ontwikkelbuurten. Hiermee pakt de gemeente de regie en verbeteren we de kwaliteit van de woningen, maatschappelijke voorzieningen en leefomgeving in 33 Amsterdamse buurten in samenwerking met bewoners, corporaties en overige betrokkenen. Ons streven is dat het toekomstbestendige en evenwichtige woonbuurten worden waarbij de bewoners meeprofiteren van de groei en ambities in Amsterdam. Aangewezen als ontwikkelbuurten zijn: de K-buurt en sinds eind 2018 ook de E-/G-buurt Noord (het nieuw te ontwikkelen E-buurt Oost samen met Gravestein en Geldershoofd tot aan het winkelcentrum Ganzenpoort). Het gaat om een integrale aanpak. Daarin komen ruimtelijke, sociale en economische ingrepen samen. Die moeten zorgen voor een ongedeelde stad waarin al gevestigde bewoners en nieuwe bewoners samen de buurt maken.

Participatie

Participatie en democratisering spelen een steeds belangrijkere rol in de samenleving.
De participatieladder is een beproefde methode die het stadsdeel handvatten geeft om bewonersparticipatie succesvol in te richten. Het geeft ons richting om te bepalen waar de grenzen van participatie en inspraak liggen. Ook is het een handig middel om verwachtingen te managen.
De ladder heeft zes participatieniveaus, van hoog naar laag: zelf organiseren, (mee)beslissen, coproduceren, adviseren, raadplegen, informeren.
Elk niveau kent zijn eigen rollen (in de vorm van bestuursstijl, maar denk ook aan de rol van betrokkenen). Dit vraagt om een bewuste houding van het ambtelijk apparaat. Hoe hoger in de ladder, hoe meer invloed de samenleving op de activiteit heeft en hoe meer inhoudelijke ruimte en openheid de overheid biedt.

Basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we meer dan enkel in het gebiedsplan is opgenomen. In alle gebieden zijn basisvoorzieningen, dicht in de buurt en voor alle bewoners vrij toegankelijk. Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. De basisvoorzieningen richten zich op een aantal domeinen: gezondheid, het versterken van de pedagogisch dragende samenleving[1], vrijwillige inzet en informele

[1] In een goed functionerende pedagogisch dragende samenleving zijn burgers bereid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid te delen voor het opgroeien en opvoeden van kinderen. Met andere woorden: er is een koppeling tussen school, het plein en thuis.

netwerken, activering, participatie, sociale accommodaties, mantelzorgondersteuning en basis maatschappelijke dienstverlening. Daarnaast gebeurt er veel op het gebied van sportstimulering, diversiteit en kunst en cultuur. Deze activiteiten zijn belangrijk als aanvulling op de basisvoorzieningen en worden vaak ook in combinatie ingezet bij het aanpakken van gebiedsgerichte vraagstukken.

Een sterk dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente een nieuw geluid'. De afgelopen jaren is gekeken hoe we de basisvoorzieningen gebiedsgericht in kunnen zetten. Daarbij zijn een goede afstemming en samenwerking erg belangrijk.
Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Het vertrekpunt daarbij is de kracht en de capaciteit van individuele mensen en wat ze elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. Voor de periode 2020-2024 komt er een nieuw stedelijk kader basisvoorzieningen met een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma waarin specifieke speerpunten worden opgenomen.

Inzet bewoners

Veel activiteiten in Bijlmer Oost worden georganiseerd vanuit de buurtwerkkamer en de buurthuizen. Het doel is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn.
Het opbouwwerk, VENZO, BOOT, WOON!, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de buurtwerkkamers en de buurthuizen zijn erg belangrijk bij het ondersteunen van bewoners(groepen). Die ondersteuning helpt bij het concretiseren en uitvoeren van bewonersinitiatieven en stimuleert daarmee de vrijwillige inzet van bewoners. Zo heeft VENZO een vacaturebank en spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen en ondersteunt vrijwilligersorganisaties zodat die effectiever en efficiënter kunnen werken.

Humanitas (financiële administratie) en de Regenboog Groep (chronische psychiatrische problematiek) bieden op diverse thema's ondersteuning aan individuele vrijwilligers en maatjes.. Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Bijlmer Oost.

Mantelzorg

We richten ons in dit gebied op samenwerking met de buurtwerkkamer als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in Bijlmer Oost meer gebiedsgerichte activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening maatschappelijke dienstverlening, in dit gebied uitgevoerd door MADI, voeren we een integrale aanpak uit om de situatie van bewoners te verbeteren. Onder andere met betrekking tot inkomen, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

Educatie en talentontwikkeling

In Bijlmer Oost wordt de pedagogische infrastructuur versterkt door scholen en organisaties in dit gebied te faciliteren. Zij zijn aan zet om samen, vanuit de scholen, aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteed met maatwerk ondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent)ontwikkeling van hun kind

Totstandkoming van het gebiedsplan

Als bewoner, ondernemer of (maatschappelijke) organisatie weet u goed wat er leeft in uw straat of buurt. En u wilt misschien best veel zelf doen om de stad te verbeteren. De gemeente Amsterdam speelt daar graag op in; samen doen wat de stad nodig heeft. Dat noemen we gebiedsgericht werken. Door goed naar elkaar te luisteren en door samen te werken. Eerst onderzoeken we wat er nodig is in een gebied. Daarna kijken we wie wil en kan meewerken aan de aanpak.
Daarom maken we ieder jaar per gebied een gebiedsplan waarbij 'de diepte' van de gebiedsagenda wordt gezocht. Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost? En welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt?
In het gebiedsplan gaat het over: wat moet meer, minder of anders? Het gebiedsteam van Bijlmer Oost onderhoudt gedurende het jaar intensief contact met bewoners, ondernemers en formele en informele organisaties om maatwerk te kunnen leveren bij het opstellen en uitvoeren van het gebiedsplan.

Het gebiedsplan wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost. Het is een officieel document waarmee de gebiedsteams van Zuidoost en andere ambtenaren werken in 2019. Dit gebiedsplan maken we samen met onze partners én de inwoners en ondernemers van Bijlmer Oost. Het gebiedsteam werkt voortdurend aan het opzetten en onderhouden van netwerken. Het team signaleert wat er speelt, agendeert dit, legt verbindingen en jaagt waar nodig zaken aan om de maatschappelijke doelen (de prioriteiten uit dit gebiedsplan) te behalen. De input voor het gebiedsplan komt vooral uit het veld. Ook heeft de inhoud betrekking op afspraken in het coalitieakkoord van het College, evenals de wensen van het dagelijks bestuur van het stadsdeel en de leden van de stadsdeelcommissie. Alles is onderbouwd door data verzameld door onder meer de afdeling Onderzoek Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

Integrale participatietrajecten

Voor dit gebiedsplan waren er in 2018 veel participatiemomenten met bewoners en andere maatschappelijke partners:

Buurtbijeenkomsten

Vooral in de K-buurt en de G-buurt hebben we grote bijeenkomsten georganiseerd. Hier konden 350 bewoners en bezoekers van Bijlmer Oost aangeven wat volgens hun de opgave in dit gebied is. De opkomst was divers. Het was goed om te zien dat mensen die doorgaans niet naar dit soort bijeenkomsten komen, ook in groten getale aanwezig waren. Men heeft hier eigen onderwerpen kunnen aankaarten en aangegeven zelf ook betrokken te willen zijn bij het vormen van de wijk.

Service Design methodiek

In 2018 organiseerden we voor het eerst een creatief participatietraject: gedurende zeven maanden volgden interviews, wandelingen, een pop-up-week, ontwerpsessies en een slotexpo elkaar op. Ons doel: zoveel mogelijk inwoners en ondernemers van Zuidoost spreken, de opgehaalde informatie visualiseren en de mensen (en anderen) die we gesproken hebben snel informeren over wat er opgehaald is. Belangrijk in dit traject is de samenwerking met uiteenlopende partijen, groepen en partners in Zuidoost. De gebiedsplannen zijn namelijk van ons allemaal en iedereen moet zich erin herkennen. In de bijlage de procesbeschrijving van deze methodiek.

Financiën

In het gebiedsplan 2019 zijn activiteiten opgenomen die kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van de begroting 2019 waarin de budgetten en capaciteit zijn vastgelegd. Daarnaast staan er activiteiten in met een meerjarenperspectief. Dat zijn activiteiten die vanuit het gebied zeer wenselijk zijn maar waar in de begroting 2019 qua budget en/of capaciteit nog geen ruimte voor was. Hieronder vallen ook de activiteiten, waar in de loop van 2019 budget of capaciteit voor vrij kan komen. We streven ernaar om de activiteiten met het meerjarenperspectief vanaf 2019 en verder uit te voeren. De activiteiten zijn in het gebiedsplan gemarkeerd met een ** achter de titel van de activiteit en worden benoemd in het hoofdstuk ‘meerjarenprogrammering’.

Samenvatting van het gebiedsplan

Het gebiedsplan Bijlmer Oost beschrijft de activiteiten die in 2019 een bijdrage leveren aan de zes prioriteiten voor de periode 2019-2022. Voor alle zes geldt dat de uitvoering van de activiteiten in samenwerkingen of in co-creatie gebeurt met bewoners, ondernemers, zelforganisaties en andere (wijk)partners. Zo hebben de inwoners van Bijlmer Oost meer zeggenschap over hun directe omgeving, de wijk en het gebied.

Bijlmer Oost is een dynamische, jonge en multiculturele wijk met veel groen. Het gebied heeft drie buurten aangeduid met een letter: de E-, G- en K-buurt, elk met een eigen karakter. De E-buurt is vrij nieuw en nog steeds in aanbouw met veel laagbouw en een sterke middenklasse. Hier staan ook grotere koopwoningen die aantrekkelijk zijn voor gezinnen. Hier wonen relatief veel kinderen en jongeren. De wijken in de G-buurt verschillen behoorlijk van elkaar: in G-buurt Noord is de sociaaleconomische positie van bewoners relatief zwak vergeleken met G-buurt West, G-buurt Oost en Nieuw Grunder. De G-buurt kenmerkt zich vooral door het multiculturele karakter. De K-buurt is minstens zo divers en onderscheidt zich vooral door de hoge participatiegraad van bewoners.

Deze buurt is het culturele centrum van Bijlmer Oost.
In 2017 en 2018 lag de focus op de buurten Kortvoort en Gravestein. In de periode 2019-2022 richten we ons ook op die gebieden waar het volgens de cijfers met veel bewoners sociaal en maatschappelijk niet goed gaat. Zo groeit 37% van de kinderen in Bijlmer Oost op rond de armoedegrens. Om kansengelijkheid te bevorderen, besteden we de komende jaren daarom extra aandacht aan deze doelgroep, want ieder kind verdient het om zich maximaal te ontplooien.

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugdigen

In Bijlmer Oost bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is belangrijk voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we ook de ouderbetrokkenheid vergroten en de taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren. Ons doel is dat in 2022 minstens 30% van de jeugdigen voorzieningen gebruikt die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen. We streven naar het verminderen van leerachterstand, verhoging van de doorstroom naar havo/vwo en betere startkwalificatie om de kans op de arbeidsmarkt te bevorderen. Om optimaal te kunnen presteren is een gezonde basis nodig. Daarom zullen al onze activiteiten gericht op jeugd voldoen aan de vuistregels van "Zo Blijven Wij Gezond". Gezonde voeding, voldoende bewegen en goed slapen komen in alle activiteiten terug als basisprincipe. Daarnaast richten we ons op het stimuleren van jeugdigen om deel te nemen aan sport en beweegactiviteiten.

Prioriteit 2: Vergroten van de veiligheid

Bijlmer Oost laat vanaf de tweede helft van 2017 een stijgende trend zien op het gebied van zowel overlast als criminaliteit. Dit betreft ook een toename in jeugdoverlast en -criminaliteit.
Dat werkt door in de onveiligheidsbeleving, die het hoogste is van het stadsdeel. Daarnaast zijn de woninginbraakcijfers in Bijlmer Oost het hoogst van heel Zuidoost, die worden daarom met prioriteit aangepakt. De doelen voor 2022 zijn onder andere dat de jongereninstroom in de criminaliteit is gedaald, dat het cijfer 'onveiligheidsbeleving' in de veiligheidsindex is gezakt naar 100 (of lager) en dat meer bewoners de relatie met de politie als positief ervaren.

Prioriteit 3: Verbeteren en verduurzamen woonklimaat

Mensen vinden hun woonomgeving prettig wanneer het er schoon en veilig is, als de mate van verbondenheid en solidariteit sterk is en als het voorzieningenaanbod aansluit op hun behoefte. Waar het woonklimaat nog niet op het gewenste niveau is, werken we met bewoners en verschillende partijen samen om de buurt fijner te maken. Ons doel voor 2022 is dat de mate waarin bewoners overlast ervaren van vervuiling in G-buurt Noord, K-Midden, Bijlmermuseum en Kortvoort even hoog is als het stedelijk gemiddelde. Ook bevorderen we de doorstroommogelijkheden op de woningmarkt zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie. Verder is het versterken van het economisch -, kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost een belangrijk aandachtspunt. Uiteindelijk willen we dat de bewonerstevredenheid over de eigen woonomgeving in 2022 is gestegen van 75% naar 85%.

Ook op het gebied van duurzaamheid willen we dat bewoners meedenken en handelen.
Daarom worden jaarlijks minimaal 100 bewoners actief geïnformeerd en geënthousiasmeerd over duurzaamheid en het belang daarvan.

Prioriteit 4: Verbeteren positie van kwetsbare bewoners

Het is belangrijk dat iedereen in Bijlmer Oost kan meedoen in de samenleving. We streven ernaar om zoveel mogelijk obstakels uit de weg te ruimen. Een goede fysieke en mentale gezondheid en een goede toegang tot het voorzieningenaanbod zijn daarvoor belangrijk. Voor mensen in een kwetsbare positie is het vaak lastig om op eigen kracht te participeren. Daarom verrichten we extra inspanningen om deze doelgroepen een duwtje in de rug te geven. Zo streven we naar een groter dagbestedingsaanbod voor bijvoorbeeld senioren, alleenstaanden (ouders), groepsmannen, mensen met een licht verstandelijke beperking en ongedocumenteerden. Verder willen we dat in 2022 het percentage bewoners in Bijlmer Oost dat zeer ernstig eenzaam is, met 5% is afgenomen. Eveneens is dan het percentage volwassenen met weinig regie op het eigen leven met 5% afgenomen (van 17% naar 12%). Tot slot willen we dat in 2022 het percentage kinderen én volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 5% afwijkt (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde.

Prioriteit 5: Verminderen armoede

Het verminderen van armoede is een sociaal complex probleem. Het oplossen van armoede vraagt om een curatieve en preventieve aanpak, tijd (langdurig) en diverse maatregelen. Gezien de huidige groei van de arbeidsmarkt is het onacceptabel dat de werkloosheid in Bijlmer Oost nog steeds zo hoog is. Een stabiel inkomen door werk en/of (bij)scholing is de basis voor het bestrijden van armoede. Onze focus ligt dan ook niet op armoedeverlichting, maar vooral op armoedebestrijding. We willen dat in 2022 het aantal mensen in Bijlmer Oost dat een baan heeft met 4% is toegenomen ten opzichte van 2018. Ook is dan het aantal werkende minima gedaald met 15 %. Daarnaast gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jaar) in 2022 voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen.

Prioriteit 6: Bevorderen van participatie en democratisering

Mensen willen en moeten volwaardig onderdeel zijn van de samenleving. Dit is voor iedereen belangrijk. Door buurt-, wijk- en gebiedsgericht te werken, bewoners te empoweren en te emanciperen en door ze de ruimte te geven om verantwoordelijkheid te nemen, zorgen we op elk niveau voor meer betrokkenheid, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerking tussen bewoners, ondernemers en de overheid. In 2022 is de mate waarin men zich voor de buurt inzet met 5% gestegen. We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners zijn betrokken bij besluitvormingsprocessen. En in 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad.

Prioriteit 1
Verbetering ontwikkel-kansen jeugdigen

In Bijlmer Oost bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we ook de ouderbetrokkenheid vergroten en de taalvaardigheid van kinderen en ouders verbeteren.

Doelstelling 1.1
We verhogen het aandeel kinderen en jongeren dat zijn leerpotentieel volledig kan benutten. Wij streven naar verminderen leerachterstand; verhogen doorstroom HAVO/VWO en startkwalificatie en kansen op de arbeidsmarkt

'Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs', aldus de Inspectie van het Onderwijs in het rapport De staat van het onderwijs over 2014-2015. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Het hebben van gelijke kansen is enerzijds van belang om de maximale leercapaciteit uit kinderen en jongeren te halen. Anderzijds leggen kinderen met goed onderwijs de basis voor hun toekomst en positie in de maatschappij.
Hoe beter het leerpotentieel wordt benut, des te beter zijn de kansen om een leerachterstand in te halen (0-12 jaar), de doorstroom naar HAVO/VWO te bevorderen (12-18 jaar), een startkwalificatie te behalen (16-23 jaar) en de kans op een baan te verhogen (23-32 jaar).
In Zuidoost komt laaggeletterdheid veel voor. Die leidt er onder andere toe dat kinderen vaker met een taalachterstand aan de basisschool beginnen. Het gevolg: kinderen lopen een leerachterstand op. Hierdoor hebben zij meer en specifieke (leer)ondersteuning nodig. Daarnaast is in Zuidoost de doorstroom naar Havo/vwo op basis van een schooladvies 36%. Het stedelijk gemiddelde is 57%. Onze aandacht gaat hier in het bijzonder naar uit omdat uit onderzoek blijkt dat kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond in Amsterdam vaker te maken hebben met onderadvisering. Bovendien is het belangrijk dat kinderen en jongeren gestimuleerd worden om een startkwalificatie te behalen. Dat is een havo-/ vwo-diploma of een mbo-diploma niveau 2. De startkwalificatie kan schooluitval tegengaan en de kans op een baan vergroten. Door ons sterk te maken voor het benutten en vergroten van het leerpotentieel van kinderen en jongeren, bieden we onze bewoners zoveel mogelijk gelijke ontwikkelingskansen en dragen we bij aan een kansrijke toekomst.

Activiteit 1.1.1: Wervingscampagne voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
We bieden alle kinderen een gelijke kans. Daarom moeten er zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan de voorschool. De voorschool is een laagdrempelige voorziening in de wijk die bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge kinderen. Hier leren kinderen spelenderwijs de Nederlandse taal zodat zij hun achterstand kunnen inhalen en een goede start maken op de basisschool. Sinds 2018 is het gratis aanbod verdwenen, alle ouders betalen een inkomensafhankelijke bijdrage. De deelname van de doelgroepkinderen (met risico op taalachterstand) is sinds 2017 afgenomen van 84% naar 68%.
In 2019 nemen we drempels weg die de aanmelding voor de voorschool belemmeren.
In samenwerking met Onderwijs Jeugd en Zorg (OJZ) organiseert het stadsdeel daarvoor het volgende: verlaging van de ouderbijdrage, hulp bij het invullen van formulieren, het inzetten van ambassadeurs, gebruik van lokale media, en een grootschalige wervingscampagne. Met deze acties streven we ernaar de deelname aan een VVE met minimaal 5% te verhogen.

Activiteit 1.1.2: Taalstimulering **
In stadsdeel Zuidoost is een deel van de ouders laagopgeleid en onvoldoende (digi)taalvaardig. Dat belemmert ze om hun kind(eren) de Nederlandse taal te leren, te ondersteunen bij het onderwijs of te helpen de weg te vinden naar relevante voorzieningen. Een goede taalontwikkeling draagt positief bij aan betere schoolse vaardigheden, de ouder-kind relatie, ouderbetrokkenheid en algemene ontwikkeling. Daarom besteden we in 2019 extra aandacht aan de taalstimulering van minimaal honderd ouders en minimaal honderd kinderen Bijlmer Oost.

Activiteit 1.1.3: Doorontwikkelen ouderbetrokkenheid

In samenwerking met OJZ, de scholen en de lokale (maatschappelijke) organisaties gaan we ouderbetrokkenheid bevorderen. Voor het einde van 2019 hebben we een oudernetwerk opgezet. Enerzijds geven we zo ouders een stem en verhogen we de ouderparticipatie. Anderzijds stimuleren we de ouderbetrokkenheid ten aanzien van schoolgaande kinderen. Dit leidt tot betere school prestaties.

Activiteit 1.1.4: Leerondersteuning en maatschappelijke vorming **

We organiseren leerondersteuning in de vorm van huiswerkbegeleiding, persoonlijke ondersteuning en maatschappelijke participatie. Kinderen uit kwetsbare gezinnen krijgen zo de gelegenheid om op een positieve manier te werken aan hun schoolse vaardigheden en maatschappelijke vorming.
Zij worden in hun kracht gezet om hun talenten en vaardigheden ten volle te ontwikkelen en te benutten. Ook ouders en leerkrachten worden nauw betrokken bij deze vorm van ondersteuning.
Elke vorm van (ouder)betrokkenheid draagt positief bij aan de ontwikkeling van kinderen.
Via intensieve leerbegeleiding door getrainde en professionele begeleiders worden minimaal honderd kinderen uit de G-buurt Noord en Kortvoort onder schooltijd ondersteund om hun leerprestaties te verbeteren en de kansen op het behalen van een startkwalificatie te verhogen.

Activiteit 1.1.5: Leerkrachten ondersteunen bij omgaan met diversiteit**

We sluiten aan bij het Groot Stedelijk Programma om leerkrachten te ondersteunen bij het omgaan met de diversiteit van Amsterdam met betrekking tot de etnische achtergronden van kinderen en jongeren in Bijlmer Oost. Bijzondere aandacht is er voor het voorkomen van onderadvisering (met betrekking tot opleidingsniveau). De concrete activiteiten nemen we gaandeweg 2019 op in de uitvoeringsagenda Zuidoost.

Activiteit 1.1.6: 100 kinderen aanpak Bijlmer Oost

Kinderen vanaf groep vier uit het Bijlmermuseumgebied en G-buurt Noord krijgen extra begeleiding gericht op leerondersteuning, huiswerkbegeleiding, maatschappelijke participatie, sport, taal en kunst en cultuur. In 2019 starten we met in totaal honderd kinderen waarvan 35 kinderen uit Bijlmer Oost in een groep waarin ook kinderen uit andere kwetsbare wijken meedoen zoals de H-buurt, Venserpolder en Holendrecht/Reigersbos. Elk jaar komen er 100 leerlingen bij dus in 2022 krijgen 400 kinderen (leer)ondersteuning. De begeleiding duurt minstens tot en met de tweede klas van de middelbare school. Ook is er nazorg voor de kinderen die het nodig hebben. Dit is een lange termijn traject (2028) waarvan de eerste twee jaar een pilot is.

Activiteit 1.1.7: Onderwijsbegeleiding G-buurt Noord

G-buurt Noord is een van de ontwikkelbuurten in Bijlmer Oost waar veel bewoners een schrijnende sociale- en economische achterstand hebben. Naast bovenstaande activiteit (zie activiteit 1.1.6) ondersteunen we minimaal 50 leerlingen uit groep 5 en 6 van het basisonderwijs uit G-buurt Noord met werken aan schoolprestaties en persoonlijke ontwikkeling. Deze intensieve begeleiding gebeurt buiten schooltijd en zal leiden tot een verhoging van het schooladvies naar havo en/of vwo.

Activiteit 1.1.8: Keukentafelproject

Het Keukentafelproject vergroot de betrokkenheid en vaardigheden van ouders bij het leren van hun kinderen. De Keukentafel is er voor alle kinderen uit groep 3, 4, 5 en 6 in de G- en K-buurt die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Hun ouders krijgen 15 weken lang wekelijks begeleiding. Op deze manier zullen in 2019 minimaal 20 ouders betrokken zijn bij het leren van hun kinderen en hebben minimaal 30 kinderen een betere leeromgeving waardoor hun leerprestaties verbeteren.

Activiteit 1.1.9: Inzet jobhunter jongeren

Een jobhunter gaat in 2019 specifiek de (gemotiveerde) werkloze jeugdigen van de buurten Kortvoort, Bijlmermuseum, G-buurt Noord en de torenflats van K-Midden naar betaald werk begeleiden. Jobhunters zijn in Zuidoost al jaren actief, we gaan ze dit jaar voor het eerst per gebied inzetten. In 2019 worden op deze manier minimaal 50 jeugdigen bemiddeld naar werk.
Mocht de ambitie worden verhoogd om meer dan 50 mensen naar betaald werk te begeleiden, dan geldt de voorwaarde dat een hoger aantal alleen mogelijk is indien er meer middelen vanuit de gemeentelijke begroting werktoeleiding/economie/onderwijs ter beschikking worden gesteld.

Activiteit 1.1.10: Media-actie ´De jobhunter zoekt werk voor jou!´

We organiseren een grote media-actie om alle jongeren van Zuidoost kennis te laten maken met het aanbod van de jobhunters. Dit gebeurt via lokale - en sociale media, flyers, posters, radio- en reclamespots. We zetten in op een bereik van vijfduizend jongeren.

Activiteit 1.1.11: Inzet jobcoach jongeren

Jongeren kunnen een jobcoach krijgen. Deze ondersteunt hen gedurende het eerste half jaar van hun baan. Het werk van een jobcoach is gericht op het voorkomen van uitval. In 2019 worden minimaal 50 jongeren ondersteund door een jobcoach. Daarnaast wordt de jobcoach ingezet in het onderwijs door een verbinding te maken met laatstejaars studenten. Zo komen jongeren vroegtijdig in beeld en kunnen zij direct verbonden worden met een jobhunter. Deze zorgt dan voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Zo voorkomen we dat jongeren tussen wal en schip belanden.

Doelstelling 1.2

Minstens 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) gebruikt voorzieningen die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod van voorzieningen voor jong en oud. Bewoners hebben naar voren gebracht dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor jong en oud. Cijfers van Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) tonen dat het stimuleren van bewegen voor alle leeftijden belangrijk is. Kinderen leren door te spelen en ontdekken zo hun talenten en de wereld om zich heen. Ook dragen spelen, sporten en bewegen positief bij aan de leerprestaties van kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden.

Activiteit 1.2.1: Uitvoeren nulmeting naar deelname 0-32-jarigen aan activiteiten voor talentontwikkeling**

Zuidoost heeft een breed scala aan talentontwikkelingsprojecten. In 2019 doen we een nulmeting voor antwoord op de vraag: hoeveel jeugdigen uit Bijlmer Oost nemen deel aan deze activiteiten? Op basis hiervan kan het percentage in de doelstelling mogelijk bijgesteld worden.

Activiteit 1.2.2: Haalbaarheidsonderzoek Talentenhuis Bijlmer Oost**

In Bijlmer Oost is behoefte aan een plek, een locatie, een huis van de wijk, waar jeugdigen van alle leeftijden kunnen samenkomen en gebruik kunnen maken van verschillende (jeugd) welzijnsvoorzieningen. Het idee is dan ook om verschillende disciplines en vraag en aanbod samen te brengen in een gebouw: ‘Het Talentenhuis’ anno 2019 voor en door jeugdigen. Het Talentenhuis zorgt voor cross-over tussen kunst, cultuur, vrijetijdsaanbod, sport, welzijn, werk, participatie, onderwijs en zorg. Binnen het Talentenhuis moet plaats zijn voor het ontwikkelen van 21st century skills zoals: kritisch denken, leren samenwerken, (digi)taalvaardigheid (technologie en media) en communicatie- en creatieve vaardigheden.

Activiteit 1.2.3: Tijdelijke jongerenaccommodatie K- Buurt
In de K-buurt komt een jongerenaccommodatie. De behoeften van jongeren aan een eigen plek in de K- buurt zijn acuut, zo geven ze zelf aan. Ze voelen zich veelal niet thuis in buurthuis de Bonte Kraai dat vooral volwassen bezoekers trekt. De jongerenaccommodatie zal aanvankelijk tijdelijk zijn, in afwachting van het onderzoek naar de haalbaarheid van een Talentenhuis in Bijlmer Oost.

Activiteit 1.2.4: Voortzetten Talent Academy
Talent Academy is een project voor excellente jongeren tot 23 jaar die uitblinken in sport, IQ, muziek of iets anders. Door ondersteuning en stimulans te bieden, kunnen excellente jongeren hun talenten op cognitief vlak, sport, kunst en cultuur verder ontwikkelen. De Talent Academy begeleidt minimaal tien jongeren uit Bijlmer Oost.

Activiteit 1.2.5: Inzet sport- en speeltuinwerk
Een professionele sport- en buurtspeeltuinwerker daagt kinderen uit en stimuleert ze in hun ontwikkeling en (speelse) vaardigheden. Dat gebeurt met behulp van gerichte sport- en spelactiviteiten. Dit geeft kinderen uit kwetsbare gezinnen de kans om zich spelenderwijs te ontwikkelen onder begeleiding en met uitdagende speelattributen waar zij anders niet mee in aanraking zouden komen.

Doelstelling 1.3
Het percentage kinderen (4 tot 18 jr.) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, neemt toe met 5%.

Sporten is goed voor kinderen. Het verbetert hun conditie, gaat overgewicht tegen en geeft ze meer energie. Regelmatig bewegen heeft niet alleen lichamelijke voordelen, maar zorgt ook dat kinderen meer zelfvertrouwen en discipline krijgen, minder gevoelig zijn voor stress en depressie, en zich beter kunnen concentreren op school. Daarnaast is het ook een leuke manier om in contact te komen met andere kinderen.

De sportdeelname onder bewoners in Zuidoost is het laagst van de stad en de sportparticipatie in verenigingsverband blijft achter bij de rest van de stad. Voor sommige bewoners van Zuidoost is de weg naar een betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig of haalbaar, zoals bijvoorbeeld bij bewoners die moeten rondkomen van een laag inkomen. In Bijlmer Oost is het percentage 10-jarigen dat sport in clubverband relatief laag, (55% versus 73% in de rest van Amsterdam, bron GGD).

Activiteit 1.3.1: Sport in de buurt
We organiseren vraaggerichte en laagdrempelige activiteiten voor kinderen in Bijlmer Oost.

Activiteit 1.3.2: Sportstimulering in het onderwijs
Op negen basisscholen in Bijlmer Oost worden diverse inspanningen gedaan om sport en bewegen te bevorderen bij kinderen. Zo worden onder andere promotielessen tijdens schooltijd, passend sport- en beweegaanbod en schoolsporttoernooien i.s.m. sportaanbieders georganiseerd.
Dit sportstimuleringsprogramma wordt ook uitgevoerd in het voortgezet onderwijs, namelijk op de OSB.

Activiteit 1.3.3: Sportaanbieders
Sportverenigingen, private aanbieders, maatschappelijke organisaties en buurtorganisaties worden ondersteund bij het aanbieden van een passend sport- en beweegaanbod voor kinderen uit Bijlmer Oost.

Activiteit 1.3.4: Doorontwikkeling Bijlmer Sportpark
We gaan in het Bijlmer Sportpark gericht programmeren om de sport- en beweegparticipatie van bewoners te bevorderen. Hier liggen kansen om het sportpark breder maatschappelijk te benutten. Het Bijlmer Sportpark heeft een gebiedsoverstijgend karakter en zal ook bewoners uit Bijlmer Oost bedienen.

Activiteit 1.3.5: (Excellente) talentontwikkeling
Naast het aanbod in de buurt, in het onderwijs en bij de sportaanbieders, organiseren we een talentendag in Zuidoost voor excellente jongeren. Minimaal tien jongeren met potentie worden begeleid naar een talentondersteuningsprogramma, bijvoorbeeld het Sport Talenten Fonds Zuidoost.

Activiteit 1.3.6: Side events topsportevenementen
We sluiten aan bij topsportevenementen die in Zuidoost en in Amsterdam georganiseerd worden. In het bijzonder zal aangesloten worden bij de 3x3 basketbalevenement "3x3 Masters" en het WK 3x3 die gehouden wordt in 2019 op het Museumplein.

Activiteit 1.3.7: Sportvergoeding Jeugd extra onder de aandacht
We ondersteunen de sportaanbieders, basisscholen en het voortgezet onderwijs uit Bijlmer Oost bij de promotie van Sportvergoeding Jeugd (Jeugdfonds Sport en stadspasregeling).

Doelstelling 1.4
In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd in Bijlmer Oost (6-18 jaar) voorzieningen die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

In Bijlmer Oost heeft 69% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond. Die kinderen groeien vaak op tussen twee culturen. Zij bevinden zich hierdoor in een tweestrijd. Enerzijds ingegeven door de culturele achtergrond en normen van de ouders en anderzijds door de culturele waarden van de meerderheid op straat of op school. Het onderwijs besteedt weinig aandacht aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Van huis uit krijgen de kinderen relatief weinig mee over culturele diversiteit. In gesprekken die we hadden met diverse bewoners en groepen is regelmatig de wens geuit om meer te investeren in de versterking van de identiteit van de jeugd. De gedachte is dat wanneer zij meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, hun identiteit wordt versterkt en ze weerbaarder zijn om de uitdagingen van het leven te doorstaan. De komende vier jaar focussen we ons dan ook op het versterken van de identiteit van kinderen en jeugdigen. Daarnaast richten we ons op het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van jongeren in Bijlmer Oost. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten in de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). Ook blijkt dat het percentage jongeren met een negatieve houding ten aanzien van homoseksualiteit in Bijlmer Oost erg hoog is.

Activiteit 1.4.1: Identiteit versterken **

Samen met bewoners en partners ontwikkelen we een challenge (uitdaging) die jongeren van 12-18 jaar helpt om hun ID (identiteit) te ontdekken, te verkennen en te versterken. Dat gebeurt door op sociale media diverse positive power-uitdagingen te delen. Het doel van deze ID challenge is ontdekken waar je vandaan komt, je ervaringen te delen met anderen, respect te hebben voor andere culturen en te leren van elkaar. Het ontwikkelen van de eigen identiteit draagt bij aan een positief zelfbeeld en maakt kinderen en jongeren tegelijkertijd weerbaarder. Jeugdigen worden zo in hun kracht gezet of gehouden. Weten wie je bent en waar je voor staat helpt je om bewuste keuzes te maken waar je naartoe wilt. De uitdagingen worden verzameld en ingezet voor educatieve doelen. Ouders, jongeren en leerkrachten staan hierbij centraal.

Activiteit 1.4.2: Voorlichting op school over seksuele weerbaarheid met aandacht voor seksuele diversiteit

Op basisscholen en ontmoetingsplekken van kinderen en jongeren wordt voorlichting gegeven aan zowel de leerlingen als hun ouders. De voorlichting is gericht op weerbaarheidstrainingen ter bevordering van seksuele gezondheid en gezond seksueel gedrag voor zowel meisjes als jongens.

Activiteit 1.4.3: Social media voorlichting op school

Deze voorlichting is voor kinderen in de leeftijd van 10 tot 15 jaar en hun ouders. Internet en social media zijn helemaal van deze tijd. Het is handig, snel en leuk. Maar het brengt ook nieuwe risico's met zich mee die effect hebben op het opgroeien en opvoeden van kinderen. Het is daarom belangrijk om de weerbaarheid van kinderen te vergroten, evenals de signalering en ondersteuning door opvoeders.

Activiteit 1.4.4: Vakopzet Zuidoostkunde

Afgelopen jaar filmde Nieuwsuur een les op IMC Weekendschool. Daarin spraken ze over Zuidoost als een 'achterstandswijk'. Dit tot grote irritatie van de leerlingen (en ouders) van IMC Weekendschool. In hun ogen is Zuidoost helemaal geen achterstandswijk. Zij zijn juist trots op de BIMS. Daarom geven we de leerlingen de kans een positief alternatief te bieden voor de doorgaans negatieve framing van Zuidoost. In vier lessen doen zij met vakprofessionals (ambtenaren, architecten, bewoners, city branders) onderzoek naar hun wijk. Ze brengen de wijk met al haar parels, problemen en helden in kaart en geven hun toekomstvisie.

Activiteit 1.4.5: Training voor kinderen 'Omgaan met 3 leefwerelden'

Ouder- en Kindteam (OKT) biedt deze training aan in samenwerking met stichting Sitara. De training leert kinderen omgaan met de grote verschillen die er zijn in hun drie leefwerelden: school, thuis en straat. Deze training werd in 2018 ook gegeven op scholen in Bijlmer Oost.

Activiteit 1.4.6: Training voor ouders 'Begin bij mij'

Met de training 'Begin bij mij' biedt het OKT ouders handvatten om gebruik te maken van hun culturele achtergrond en daaruit kracht te halen om hun kind(eren) op te voeden.

Prioriteit 2
Vergroten van de veiligheid

Bijlmer Oost laat vanaf de tweede helft van 2017 een stijgende trend zien op het gebied van zowel overlast als criminaliteit. Het gaat ook om een toename in jeugdoverlast en -criminaliteit. Dit werkt door in de onveiligheidsbeleving, die het hoogste is van het stadsdeel. Daarnaast zijn de woninginbraakcijfers in Bijlmer Oost het hoogst van heel Zuidoost, die worden daarom met prioriteit aangepakt.

Doelstelling 2.1
Verlagen van jongereninstroom in de criminaliteit. Het percentage verdachten van 12 tot 17 jaar (5,2% in 2017) zakt naar het stedelijke gemiddelde (3,1% in 2017) in 2022

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaatsgemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit gegeven maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep.

Daarnaast is sprake van verharding en verjonging. Jongeren glijden steeds sneller, en vanaf een steeds jongere leeftijd, af richting criminaliteit. Samen met het wijkteam Flierbosdreef van de politie hebben we een groep/netwerk jongeren uit Bijlmer Centrum en Bijlmer Oost in kaart gebracht. Zij zijn in beeld vanwege zorgwekkend gedrag en omdat ze betrokken zijn geweest bij woningoverval, straatroof, inbraak en afpersing. Dit netwerk bestaat uit ongeveer dertig jongeren. Door gerichte acties in de afgelopen periode lijkt het relatief beter te gaan ten aanzien van het aantal woninginbraken en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Naast deze ingeslagen weg richten we ons ook op preventie zodat de instroom naar criminaliteit steeds kleiner wordt.

Activiteit 2.1.1: Uitvoering van de groeps-/netwerkaanpak Bijlmer Centrum/Oost en de Mini League (Gaasperdam)
De aanpak bestaat uit een combinatie van straf (politie en OM) en zorg. Het doel is om de criminaliteit terug te dringen door jongeren een ander perspectief te bieden. Wanneer jongeren langere tijd (een half jaar) niet meer negatief in beeld komen en op de goede weg zijn, kunnen politie, OM en stadsdeel/zorgpartners besluiten om de jongeren uit te laten stromen. Daarnaast kunnen jongeren die regelmatig negatief in beeld komen instromen in de groeps- en netwerkaanpak.

Activiteit 2.1.2: Versterken samenwerking Jongerenwerk en Ambulant Jongeren team
We versterken de samenwerking zodat er in alle buurten een team van professionals is dat snel kan schakelen, zorgsignalen snel oppakt en doorzet naar bijvoorbeeld het OKT of naar het stadsdeel. Ons doel is om te voorkomen dat jongeren doorgroeien in negatief gedrag en in de criminaliteit terecht komen.

Activiteit 2.1.3: Campagne 'Snitch' problematiek
In 2018 is in Gaasperdam een campagne ontwikkeld om de snitch-problematiek (afpersing) onder de aandacht te brengen op scholen en bij de hulpverlening . We voeren deze campagne ook in Bijlmer Oost om het taboe te doorbreken en de problemen bespreekbaar te maken.

Activiteit 2.1.4: Aangifte- en meldingsbereidheid vergroten
We werken aan het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid zodat we meer inzicht krijgen in de omvang van de (criminaliteits)problematiek. Dat doen we via voorlichting aan ouders, op scholen, bij netwerk- en bewonersbijeenkomsten en de hulpverlening/ jongerenwerk.

Activiteit 2.1.5: 'Instalent'[2]:
Instalent helpt risicojongeren door hen een alternatief te bieden en daarmee de aantrekkingskracht van het criminele pad te verminderen. Dit gebeurt door rolmodellen in te zetten bij het ontwikkelen van eigen talenten. De rolmodellen zijn bewoners met een crimineel verleden die een opleiding krijgen en daarna in een programma risicojongeren helpen om een andere keuze te maken.
De focus ligt op het omdraaien van 'criminele talenten' (plannen en organiseren, IT-kennis, handel, leidinggeven) zodat ze die positief kunnen inzetten in een betaalde baan.

Activiteit 2.1.6: Samenwerking tussen PIT, OKT en basisscholen
Op acht basisscholen In Bijlmer Oost is een samenwerkingsverband tussen de school, het OKT en het PIT-team: kinderen en hun ouders krijgen vroegtijdig begeleiding om te voorkomen dat ze op latere leeftijd in de criminaliteit terecht komen.

Doelstelling 2.2
Het rapportcijfer van bewoners voor de winkelcentra Kameleon en Ganzenpoort is in 2022 gestegen ten opzichte van 2019

De veiligheidsproblematiek van Zuidoost speelt zich grotendeels af in de verschillende winkelgebieden. De meeste wijken hebben een eigen winkelgebied, vaak bij het metrostation, met woningen er direct boven of er omheen. In Bijlmer Oost zijn twee relatief nieuwe winkelcentra: Ganzenpoort en de Kameleon.
Hier is (uiteraard verschillend in aard en omvang) een concentratie te zien van meerdere vormen van overlast en criminaliteit door zowel jeugd als volwassenen. Denk aan winkeldiefstal, overvallen, straatroof, drugshandel en ondermijning. De laatste tijd zien we steeds meer dat deze overlast leidt tot vermijdingsgedrag bij bewoners en tot een toename van hun onveiligheidsgevoelens. Door te zorgen voor een veilig winkelcentrum, menen wij dat de leefbaarheid wordt verbeterd en de economische structuur versterkt.

Activiteit 2.2.1: Nulmeting rapportcijfer winkelcentra Kameleon en Ganzenpoort
Om goed te kunnen meten of de tevredenheid met de winkelcentra Kameleon en Ganzenpoort in de komende vier jaar is gestegen, voeren we eerst een nulmeting uit om te weten welk cijfer bezoekers de winkelcentra in 2019 geven. In het voorjaar van 2019 houden studenten in beide winkelcentra een enquête onder bewoners en bezoekers.

Activiteit 2.2.2: Ondernemersverenigingen versterken
We willen dat ondernemers zich organiseren en samen hun winkelcentrum versterken en promoten. We verhogen de organisatiegraad van de winkeliersverenigingen van de Kameleon en Ganzenpoort. Elk winkelgebied zet een straatmanager in. Daarnaast onderzoeken we de komende jaren of er een BIZ (Bedrijven Investering Zone) kan worden ingesteld. We stimuleren dat ondernemersverenigingen gebruik maken van de stedelijke subsidies voor ondernemersinitiatieven.

---

2 Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

Activiteit 2.2.3: Inzet winkelstraatmanagement Kameleon en Ganzenpoort

De ondernemers(verenigingen) van winkelcentra de Kameleon en Ganzenpoort worden ondersteund door een straatmanager. De straatmanager ondersteunt de winkeliers gemiddeld 4 uur per week bij het oprichten en het versterken van een winkeliersvereniging, waarbij aandacht is voor het keurmerk veilig ondernemen (KVO-keurmerk), het organiseren van promotie- en marketingactiviteiten en het ontwikkelen van een visie en aanpak op het gebied van kleinschalige detailhandel.

Activiteit 2.2.4: Zorgstraat

In 2017 en 2018 zijn de politie en de gemeente gestart met een nieuwe aanpak van veelplegers in en rondom winkelcentra in Zuidoost, waaronder Ganzenpoort en de Kameleon. Die zetten we in 2019 voort. Personen die daar voortdurend voor overlast zorgen, bieden we zorg aan. Hierbij werken we samen met hulpverlenende instanties zoals de GGD, HVO-Querido en het Leger des Heils. Voorwaarde voor die zorg is dat er geen strafbare feiten meer gepleegd worden. Is dit wel het geval, dan gaat de politie over tot aanhouding en kan justitie de overlastgever vervolgen.

Doelstelling 2.3
Het cijfer 'onveiligheidsbeleving' in de veiligheidsindex daalt naar 100 (of lager) in 2022

De onveiligheidsbeleving in Bijlmer Oost, vooral in de E-/G-buurt en in het Bijlmermuseumgebied is het hoogst van het stadsdeel. Dit is (deels) te verklaren door de veiligheidsproblematiek in het gebied. Een groot probleem in Bijlmer Oost is namelijk het hoge aantal woninginbraken. Vooral in de wijken met laagbouw zoals in de E-buurt is weinig sociale controle door het ontbreken van een gezamenlijke ingang. De inbraken zijn vaak overdag, op momenten dat er weinig bewoners thuis zijn. Ook andere vormen van criminaliteit door jeugd en volwassenen, zoals overvallen en straatroven, dragen bij aan het onveiligheidsgevoel. De veiligheidsindex geeft aan dat de onveiligheidsbeleving in Bijlmer Oost de afgelopen jaren is verbeterd, maar het is nog steeds minder goed dan het stedelijke gemiddelde (113 versus 94 in Amsterdam). Het gaat hier om de volgende factoren: risicoperceptie (inschatting van de kans om slachtoffer te worden van criminaliteit en overlast), onveiligheidsbeleving en vermijdingsgedrag. Verder is het belangrijk dat de sociale cohesie in buurten sterker wordt. Immers, een grotere sociale cohesie vermindert de kans op woninginbraken en vergroot de pakkans van de daders. En dat leidt weer tot een groter veiligheidsgevoel.

Activiteit 2.3.1: Project Buurtent op maat

Deze aanpak rollen we uit in de top 5 woonbuurten in Bijlmer Oost waar het aantal inbraken de afgelopen twee jaar het hoogst is geweest. In de Buurtent kunnen bewoners naast de reguliere voorlichting over inbraakpreventie ook een gratis woningscan krijgen. Daarbij hebben zij de mogelijkheid om woningaanpassingen te laten uitvoeren door een erkend Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW)-bedrijf. De locaties van de Buurtent verschillen per jaar en worden bepaald aan de hand van de jaarlijkse veiligheidsindex.

Activiteit 2.3.2: Inzet buurtpreventieteams

In 2018 is er een buurtpreventieteam in de E-buurt opgezet, met als doel het veiligheidsgevoel te vergroten en de sociale cohesie te versterken. Dit is een succes. Daarom rollen we dit concept uit in andere wijken van Bijlmer Oost. Daar waar bewoners zich willen aansluiten wordt een buurtpreventieteam opgericht die zichtbaar in de buurt aanwezig is. Actieve bewoners volgen een training over afwijkend gedrag en over het herkennen van verdachte situaties in de buurt. De leden van het buurtpreventieteam geven verdachte situaties door aan de politie.

Activiteit 2.3.3: Onderzoek vermijdingsgedrag E-/G-buurt en Bijlmermuseum

Uit de Veiligheidsindex 2017 blijkt dat het aantal bewoners in de G-buurt (161) en Bijlmermuseum (139) dat aangeeft bepaalde plekken te vermijden omdat ze zich daar onveilig voelen, is toegenomen. In 2019 gaan we nader onderzoeken welke groepen bewoners (jong/oud) dit ervaren; betreft het bepaalde delen van de dag ('s avonds) en om welke pekken gaat het? Op basis van de uitkomsten voeren we acties uit, bijvoorbeeld een veiligheidsschouw met bewoners, ondernemers en partners.

Activiteit 2.3.4: Haalbaarheidsonderzoek plaatsing gevelcamera's

Eind 2018 is er een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de plaatsing van gevelcamera's in de winkelcentra Ganzenpoort en De Kameleon. Het gaat om de plaatsing van camera's (in de zaak en aan de gevel indien die er nog niet zijn), de doorschakeling naar één Particuliere Alarmcentrale (PAC) en de doorschakeling naar het operationele centrum van de politie (Live View). De ondernemers (en winkelcentrumeigenaren) zijn bij het onderzoek betrokken. Na inventarisatie wordt er een rapport met aanbevelingen uitgebracht . Op basis hiervan volgen acties.

Activiteit 2.3.5: Burendag Bijlmer Oost

Burendag is een jaarlijks terugkerend feest dat buurtbewoners samen vieren om het contact met hun buren te versterken. In elke buurt van Bijlmer Oost organiseren buurtbewoners activiteiten die in het teken staan van elkaar ontmoeten en netwerken.

Activiteit 2.3.6: Zorg en veiligheid Henriette Roland Holst-complex

We gaan door met de publiek-private samenwerking in het kader van Veiligheid en Zorg in en rondom het Henriette Roland Holst-complex. Met deze samenwerking willen we de overlast en criminaliteit verminderen en de veiligheid(beleving) en leefbaarheid voor bewoners van het complex, omliggende bedrijven/ondernemingen en omwonenden verbeteren.

Doelstelling 2.4
Meer bewoners ervaren een positieve relatie met de politie

De afwezigheid van angst, onderdrukking, discriminatie, intimidatie of geweld zijn essentiële voorwaarden om je leven in vrijheid vorm te kunnen geven. We streven naar een Amsterdam waarin iedereen met elkaar verbonden is, iedereen een eigen veilige plek heeft en zichzelf kan zijn. Tijdens de interviews en pop-ups van Service Design kwam vaak ter sprake dat er een kloof is tussen de burger en de politie, wat ook bijdraagt aan een onveilig gevoel. Het gebrek aan vertrouwen in de politie leidt onder andere tot een lage meldingsbereidheid in Amsterdam Zuidoost. Zeker in vergelijking met andere stadsdelen en gezien de problematiek in dit stadsdeel.In Zuidoost leven ongeveer 160 verschillende nationaliteiten. Veel van deze gemeenschappen zijn gesloten naar de politie. Dit komt mede door een aantal oorzaken: in het land van herkomst bestaat vaak een slechte relatie tussen burger en politie. Ook het etnisch profileren en preventief fouilleren van de politie is van negatieve invloed op het vertrouwen van de burger in de politie. Angst voor represailles, of bekend worden als melder (niet anoniem) draagt ook niet bij aan de meldingsbereidheid. Goedbedoeld wil men vaak ook geen inbreuk doen op de privacy van anderen. Komende jaren werken we samen met de politie om het vertrouwen van burgers terug te winnen.

Activiteit 2.4.1: Samenwerking netwerkagent

Bij de politie is een nieuwe functie in ontwikkeling: de netwerkagent. Deze houdt zich in het bijzonder bezig met het verbinden van de politie, groepen en partners in de samenleving. De ambitie is om een netwerk op te bouwen met sleutelfiguren uit de diverse groepen en gemeenschappen.
Het doel: het vertrouwen versterken tussen de politie en de burgers in Zuidoost. De netwerkagent wordt in Amsterdam als pilot uitgezet in Zuidoost (bureau Flierbosdreef) en is in Bijlmer Oost en Bijlmer Centrum actief.

Activiteit 2.4.2: 'InBijlmeringscursus' nieuwe agenten [3]

Om etnisch profileren tegen te gaan, kunnen jonge agenten die voor het eerst in de Bijlmer komen werken een 'InBijlmeringscursus' volgen. Hierdoor leren ze het stadsdeel en de mensen beter kennen en zullen ze minder geneigd zijn vanuit een vooroordeel de straat op gaan. Door echt oog te hebben voor de mensen, de cultuur en de gewoontes in Zuidoost, is de eerste stap gezet in het tegengaan van etnisch profileren.

Activiteit 2.4.3: Dialoogavonden sleutelfiguren en de politie

Er komt een reeks dialoogavonden met sleutelfiguren uit de buurt (bewoners) en agenten van bureau Flierbosdreef. Het gaat over onderwerpen waarbij de politie ondersteuning kan bieden. Samen met bewoners gaan ze op zoek naar oplossingen om elkaar beter te kunnen bereiken en ondersteunen. We merken dat het moeilijk is om degene te bereiken die deze ondersteuning het hardst nodig hebben. Vaak vragen bewoners vanwege angst, onwetendheid of om andere redenen niet om de hulp die zij nodig hebben. De politie en de gemeente hopen door de dialoogavonden op een betere en efficiëntere samenwerking. Daarbij hebben we de sleutelfiguren hard nodig zodat we ons gezamenlijk sterk kunnen maken voor de belangen van de meest kwetsbare bewoners.

Activiteit 2.4.4: Navolging op dialoogavonden

Naar aanleiding van de onderwerpen die tijdens de dialoogavonden worden besproken, gaan we concrete acties of interventies uitvoeren die bijdragen aan een betere aansluiting bij de bestaande basisvoorzieningen. De sleutelfiguren in de buurt komen in overleg met elkaar en met de formele hulp- en zorginstanties met concrete projectvoorstellen. Die moeten ervoor zorgen dat de meest kwetsbare bewoners de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Dit kunnen voorstellen zijn voor nieuwe projecten of wijzigingen in het bestaande aanbod en/of werkwijze.

Activiteit 2.4.5: Workshops Meld Misdaad Anoniem (MMA)

Omdat de meldingsbereidheid en aangiftebereidheid in Zuidoost laag is, zijn we begonnen met een MMA-campagne om meer bekendheid te geven aan anoniem melden. Hiertoe worden workshops gegeven aan professionals in het stadsdeel. Professionals op de werkvloer kennen de bewoners als geen ander en kunnen drempels om te melden wegnemen. Dit doen zij alleen als de urgentie van het probleem wordt gedeeld en als zij vertrouwen hebben in Meld Misdaad Anoniem. De professionals worden geïnformeerd over de signalen van criminaliteit en de werkwijze van (anoniem) melden. Er wordt ingezoomd op de meldcultuur in de wijk en ook hun eigen melddilemma's worden besproken (denk aan het schaden van de vertrouwensrelatie).

---

[3] Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

Prioriteit 3
Verbeteren en verduur-zamen woonklimaat

Mensen ervaren hun woonomgeving als prettig wanneer het er schoon en veilig is, als de mate van verbondenheid en solidariteit sterk is en als het voorzieningenaanbod aansluit op hun behoefte. Waar het woonklimaat nog niet op het gewenste niveau is, werken we met bewoners en verschillende partijen samen om de buurt fijner te maken.

Doelstelling 3.1
In 2022 is de mate waarin bewoners van G-buurt Noord, K-Midden, het Bijlmermuseumgebied en Kortvoort overlast ervaren van vervuiling even hoog als het stedelijk gemiddelde

Ondanks dat 23% van de Bijlmer Oost-bewoners vindt dat de buurt erop vooruit is gegaan het afgelopen jaar, zijn de tevredenheidscijfers in sommige buurten nog steeds onder de 6,5.
Dit komt onder andere door de mate waarin bewoners overlast ervaren van vervuiling in de wijk. Zo ervaren bewoners uit met name G-buurt Noord, K-Midden, het Bijlmermuseumgebied en Kortvoort bovengemiddeld overlast van vervuiling. Hier vinden bewoners de speelvoorzieningen ook het minst schoon (6,0). Bewoners van K-buurt Zuidwest (de wijk achter de moskee) en Bijlmermuseum Zuid (de flats Kikkenstein, Kruitberg en Kleiburg) zijn ontevreden over het schoonhouden van de straten, zij geven hiervoor respectievelijk een 5,4 en een 5,7.
Voor een schone wijk is gezamenlijke inspanning nodig. Zo kunnen gemeente, woningcorporaties, VvE's en bewoners samenwerken om dit doel te bereiken. Enerzijds kan er iets gedaan worden aan de regelgeving en handhaving, maar het vraagt ook om bewustwording van bewoners over hun verantwoordelijkheid voor het realiseren van een schone omgeving. Verder vragen we aandacht voor de toenemende overlast van ongedierte. De belangrijkste oorzaak daarvan is het aanbieden van voedsel en afval in de openbare ruimte. In 2019 en de jaren daarna besteden we daarom extra aandacht aan het aanjagen van participatie van bewoners, het terugdringen van (zwerf)vuil rondom scholen en winkelcentra, en de vervuiling rondom aanbiedplekken.

Activiteit 3.1.1: Aanvalsplan Schoon in G-buurt Noord, Bijlmermuseum, K-Midden en Kortvoort
Voor 2019 ontwikkelen we een Aanvalsplan Schoon voor de buurten waar de vervuiling het grootst is. Hierin staan maatregelen die betrekking hebben op het tegengaan van bijplaatsingen (afval dat naast de vuilcontainers wordt geplaatst), ongedierteoverlast, zwerfafval en, grofvuil. Ook beschrijven we hoe we de informatievoorziening rondom afval vanuit het stadsdeel organiseren. In het plan trekken we samen op met de woningcorporaties, VvE's, bewoners en ondernemers.
Onderdelen van dit aanvalsplan zijn onder andere het programma containeradoptanten, een bewustwordingscampagne 'ZO houden we de buurt schoon'[4], de aanpak van ongedierteoverlast en de handhaving rond het dumpen van afval en grofvuil.

Activiteit 3.1.2: Pilot cameratoezicht Rochdale in G-buurt Noord
In samenwerking met woningcorporatie Rochdale kijken we in hoeverre het mogelijk is met camerahandhaving notoire overlastplegers uit de anonimiteit te halen en zo onze inspanningen in de openbare ruimte te bewaken.

[4] Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

Doelstelling 3.2
Bevorderen doorstroommogelijkheden woningmarkt zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie

Betaalbaar wonen voor iedereen is een van de speerpunten van het bestuursakkoord. Bijlmer Oost heeft een relatief groot woningaanbod in de sociale huur (58,7%); in G-buurt Noord (ontwikkelbuurt) is het zelfs 100%. Huidige bewoners geven aan moeilijk door te kunnen stromen. Naarmate ze stijgen op de sociaaleconomische ladder zien ze zich vaak genoodzaakt buiten het stadsdeel op zoek te gaan naar een woning. Daarbovenop komt de toenemende aantrekkingskracht van het stadsdeel op beleggers door de relatief lage koopprijzen. Niet alleen in de oudere buurten, maar ook steeds vaker in nieuwbouwwijken worden omzettingsvergunningen voor kamergewijze verhuur veel aangevraagd en ook verleend. Dit heeft ernstige gevolgen voor de met de Vernieuwing van de Bijlmermeer veel moeite opgebouwde sociale samenhang in onze buurten. Tevens wordt binnen de bestuursopdracht Ontwikkelbuurten goed gekeken hoe bestaande buurten en nieuwbouw elkaar kunnen versterken. Hierbij wordt stevig ingezet op het versterken van de leefbaarheid.
We willen de doorstroommogelijkheden in Bijlmer Oost vergroten. Dat doen we door het ontwikkelen van een meer gedifferentieerd aanbod van woonmilieus, het beperken van kamergewijze en illegale verhuur, het vergroten van de kennis van de woningmarkt onder jongeren en het onderzoeken van andere woonvormen om aan de vraag te kunnen voldoen.

Activiteit 3.2.1: Bij de ontwikkeling van woningbouw streven we naar 52% middenhuur/koop voor de E-/G-buurt en 65% voor de K-buurt

Onder invloed van allerlei ontwikkelingen (aanbod, huur-/koopprijs, etc.) zien bewoners zich genoodzaakt buiten het stadsdeel te gaan wonen. Binnen de sociale woningvoorraad bijvoorbeeld is de slaagkans voor doorstromers het op een na laagste van alle stadsdelen: 30% van de sociale huurwoningen wordt verhuurd aan gezinnen, 65% aan alleenstaanden. Door te zorgen voor een meer gedifferentieerd aanbod van woonmilieus met huur en koop in het middensegment, bevorderen we de doorstroming binnen Zuidoost. Hierdoor is een wooncarrière binnen het stadsdeel mogelijk alsook een meer evenwichtige verdeling van bewoners.

Activiteit 3.2.2: Tegengaan kamergewijze verhuur

Door de oververhitting van de woningmarkt zijn de huizenprijzen in Amsterdam snel gestegen. Meer dan ooit is Zuidoost een gewilde plek om te wonen, waardoor de huizenprijzen hier relatief sneller toenemen dan in andere delen van de stad. Zuidoost is erg in trek bij beleggers, die voor woningen in het middensegment vergunningen voor kamergewijze verhuur aanvragen. Deze ontwikkeling willen wij beperken omdat het voor ernstige overlast zorgt. Het gebiedsteam en bewonersgroepen participeren actief bij het repareren van het huidige beleid. Zo discussiëren we over quotavaststelling op verschillende schaalniveaus, waarbij tegelijkertijd rekening gehouden wordt met de draagkracht en draaglast van een buurt. Ook gaan we de discussie aan om het invoeren van een kettingbeding te verplichten bij nieuwbouw en flatwoningen die van sociale huur in koop worden omgezet.
Daarnaast maken we ons sterk voor voldoende beschikbare handhavingscapaciteit om illegale bewoning, Airbnb, bed&breakfast, etc. tegen te gaan. Verder werken we aan nauwere contacten met verenigingen van eigenaren (VvE) zodat ook zij alert zijn op deze ontwikkeling en de gevolgen voor de leefbaarheid, en betrekken we VvE's actief bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid.

Activiteit 3.2.3: Onderzoek naar andere woonvormen als oplossing voor het woningtekort

Tijdens de gebiedsgerichte armoedeaanpak alleenstaande moeders in 2018 bleek dat 10% van de deelnemers geen stabiele woonsituatie heeft Dit zorgt voor onrust bij moeders en hun kinderen waardoor het veel lastiger is om uit de armoede te komen. Een stabiele woonsituatie is een basisbehoefte. De huidige woningmarkt zit al jaren op slot; de gemiddelde wachttijd in de sociale huursector in Amsterdam neemt toe. Het verkrijgen van een koopwoning is uitgesloten en jongeren blijven noodgedwongen langer thuis wonen. Deze situatie vraagt om andere woonvormen. 'Onder de Pannen' van de Regenboog Groep is zo'n project. Hierbij wordt onderhuur onder voorwaarden toegestaan. Het is een samenwerking met de gemeente, de grootste woningcorporaties en het WPI (Werk Participatie & Inkomen). Het doel van dit project is om mensen die bijvoorbeeld door verlies van hun baan of door scheiding op straat terecht komen, snel onderdak te bieden zodat zij niet verder afglijden en afhankelijk raken van hulpverlening en mogelijk van de (dure) nachtopvang. Een andere woonvorm is het project 'Bed-stay' dat aan twee maatschappelijke problemen het hoofd biedt, namelijk eenzaamheid onder ouderen en woningtekort onder jongeren. In 2019 onderzoeken wij samen met woningcorporaties welke mogelijkheden er zijn en haken aan bij interventies die gemeentebreed plaatsvinden.

Activiteit 3.2.4: Vergroten bewustwording bij jongeren over het kopen van een woning (en het traject vooraf)

We krijgen steeds vaker signalen dat jongeren in Bijlmer Oost moeite hebben met het vinden van onderdak. Deels komt dit door hun financiële situatie, maar ook door een gebrek aan kennis van de woningmarkt. Veel jongeren zijn niet bekend met het reilen en zeilen van het kopen van een woning omdat ze dit niet van huis uit hebben mee gekregen. In 2019 vergroten we de bewustwording door middel van infotainment en campagnes met rolmodellen uit de gemeenschap die wél een woning hebben gekocht.

Doelstelling 3.3

Jaarlijks worden minimaal 100 bewoners actief geïnformeerd en geënthousiasmeerd over duurzaamheid en het belang hiervan

Duurzaamheid, luchtkwaliteit, de beschikbaarheid van groen en water, gescheiden afvalstromen en recreatiemogelijkheden worden belangrijke unique selling points van Bijlmer Oost in de nabije toekomst. De vraag naar energie neemt sterk toe. Tegelijkertijd raakt energie uit fossiele brandstoffen op waardoor de prijs ervan stijgt. Transitie naar duurzame en hernieuwbare energie (uit biomassa, zon en wind bijvoorbeeld) is noodzakelijk. Dat gaat hand in hand met energiebesparing: verantwoord energieverbruik én meer aandacht voor zuinige gebouwen en apparaten. Ook duurzame lokale energieopwekking krijgt steeds meer vorm. Om de transitie te laten slagen moeten sociale innovaties worden gekoppeld aan technologische innovaties. We hebben oog voor verdere verduurzaming en vergroening van het gebied (aardgasvrij, groene daken, toepassing zonne-energie, geveltuinen, vergroten waterbergend vermogen, ook voor recreatie). Daarnaast wordt de kenniskloof tussen onderwijs en arbeidsmarkt gedicht. Hier liggen veel kansen voor Bijlmer Oost. We willen onze jongeren bekend maken met nieuwe toekomstbestendige opleidingen op het gebied van duurzaamheid, digitalisering en programmering. Daarnaast hebben we oog voor verdere verduurzaming van Bijlmer Oost (aardgasloos, groene daken, bevordering zonne-energie op daken, geveltuinen, vergroten waterbergend vermogen, ook voor waterrecreatie).

Activiteit 3.3.1: Onderzoek naar de beleving van duurzaamheid

Over duurzaamheid op buurt- en gebiedsniveau zijn nog niet veel cijfers bekend. In het voorjaar van 2019 gaan we een inventarisatie doen om erachter te komen wat er op het gebied van duurzaamheid allemaal al gebeurt in Bijlmer Oost.

Activiteit 3.3.2: Bekendheid geven aan regelingen duurzaamheid

De gemeente Amsterdam biedt veel regelingen aan op het gebied van duurzaamheid. Helaas wordt er in Bijlmer Oost nog te weinig gebruik van gemaakt. In 2019 organiseren we daarom twee bijeenkomsten om bekendheid te geven aan verschillende duurzaamheidsregelingen waarop bewoners aanspraak op kunnen maken. Verder zetten we de lokale media in om dit onderwerp bekender te maken.

Activiteit 3.3.3: Stimuleren deelname aan Duurzaam MBO-onderwijs (DMBO)

Duurzaam MBO (ofwel DMBO) werkt aan verduurzaming op alle niveaus en in alle sectoren van het middelbaar beroepsonderwijs. Om een goede aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt is het voor jongeren belangrijk om studiekeuzes te maken die aansluiten op de hedendaagse ontwikkelingen. Daarom worden 20 jongeren begeleid bij het maken van een studiekeuze op het gebied van energietransitie en de circulaire economie.

Activiteit 3.3.4: Stimuleren Buurtgroen

Een van de dingen die hoog gewaardeerd worden in Bijlmer Oost is het groen. Helaas is het nog steeds te weinig functioneel en aantrekkelijk groen, en is op sommige locaties sprake van achterstallig onderhoud. Door bewoners te stimuleren om gebruik te maken van de regeling Groen in de Buurt, kunnen we bewoners ondersteunen om groen in hun buurt toe te voegen, groen functioneel in te zetten en/of te onderhouden. Voorbeelden daarvan zijn het aanleggen van geveltuintjes, buurtparkjes en buurtmoestuinen. In 2019 richten we ons sterker op communicatie om zo bewonerswensen op te halen over groene medebeheerprojecten en deze waar mogelijk uit te voeren. We organiseren onder andere Groencafe's, Wijktuinierdagen en groene spreekuren om bewoners enthousiast te maken voor groene initiatieven en te helpen met het realiseren van hun plannen.

Activiteit 3.3.5: Symposium sociale verduurzaming

Het college heeft duidelijke ambities geformuleerd over duurzaamheid en energietransitie. In het kader hiervan maken we ons in Zuidoost sterk voor 'sociale energietransitie'. Hierbij is de vraag of de energietransitie zodanig kan worden vormgegeven dat mensen met een laag inkomen er niet op achteruit gaan noch op gelijke kosten houden, maar er juist op vooruit gaan. Dat is ook het thema van een symposium in 2019. Het resultaat van dat symposium is een met stakeholders geformuleerde en gedragen doelstelling dat wordt omgezet in een plan van aanpak en het sluiten vaneen convenant daarover.

Doelstelling 3.4
Het versterken van het economisch -, kunst- en cultuuraanbod in Bijlmer Oost

Terwijl we werken aan een schone omgeving met leuke woningen om prettig in te wonen, verdient het economisch en cultureel aanbod in Bijlmer Oost ook de nodige aandacht zodat bewoners hun vertier niet elders hoeven te zoeken. Bijlmer Oost is altijd het centrum geweest van ondernemende, maatschappijkritische en buiten de mainstream om werkende creatievelingen en kunstenaars. Met de heroriëntatie van het Cultureel Educatief Centrum op onderwijs en cultuur (OSCAM) en de herrijzenis van het Bijlmermuseum, voorheen De Nachtegaal, in de collectieve ruimte van de flat Grubbehoeve, is het afgelopen jaar een nieuwe impuls gegeven aan het versterken van het economisch -, kunst- en cultuuraanbod in het gebied.
We werken aan een stevige basis voor culturele, horeca - en economische voorzieningen in het gebied. Dat doen we door eenmalige en/of jaarlijkse terugkerende evenementen te organiseren die aansluiten op de 'couleur locale'. Maar ook door het versterken en vernieuwen van de kunstenaarscollectieven van Open Ateliers in Echtenstein en Kruitberg en de evenementenlocaties Plein Kraaiennest en Annie Romeinplein. De groen- en waterkwaliteit van het Bijlmermuseumgebied versterken we zodat het als gemeentelijk monument beter tot zijn recht komt. We creëren een gevarieerd winkelaanbod in winkelcentra De Kameleon en Ganzenpoort door meer voorzieningen van stedelijke allure aan te trekken zoals hoogwaardige en kleinschalige horecagelegenheden, duurzame sociale ondernemingen en artistieke placemaking. En we maken in ontwikkelbuurten ruimte voor sociaal-culturele broedplaatsen.

Activiteit 3.4.1: Verhogen toeristisch-recreatieve waarde van het Bijlmermuseumgebied
Het Bijlmermuseumgebied met de hoogbouwflats Grubbehoeve, Groeneveen, Gooioord, Kikkenstein, Kruitberg en Kleiburg, heeft een belangrijke recreatiefunctie voor bewoners bijvoorbeeld om te wandelen, te sporten en te vertoeven. Door het versterken van de groen- en waterkwaliteit en haar functie als gemeentelijk monument en herdenkingsplek van de Bijlmerramp, verhogen wij de toeristisch-recreatieve waarde van de buurt.. Een schone en aantrekkelijke groen- en wateromgeving is hierbij van essentieel belang. In 2019 wordt een visie ontwikkeld op het beheer van de openbare ruimte van het Bijlmermuseumgebied als beschermd stadsgezicht.

Activiteit 3.4.2: Ondersteunen broedplaatsen Echtenstein en Kruitberg als onderdeel van stichting Open Ateliers Zuidoost
Sinds jaar en dag maakt OAZO zich sterk voor betaalbare werkruimtes voor makers uit het culturele veld. Sinds 2005 is er 2200 m2 aan vaste atelierruimtes beschikbaar in de plinten van Echtenstein en Kruitberg. Daardoor hebben 60 kunstenaars de kans om hun artistieke praktijk te ontwikkelen. In 2019 worden lokale kunstenaars geworven en geselecteerd voor deze atelierplekken. Tevens komen er op Kraaiennestplein één of meerdere kunstmarkten met een divers en hoogwaardig aanbod, aangevuld met culturele randprogrammering .

Activiteit 3.4.3: Stimuleren buurteconomie omgeving Ganzenhoef
Het Annie Romeinplein leent zich goed voor de zaterdagmarkt. Echter op niet-marktdagen ligt het plein er leeg en doelloos bij. In 2019 experimenteren we op dit soort dagen met andere activiteiten. Samen met de buurt kijken we welke mogelijkheden er zijn voor tijdelijke invulling van het plein. In 2020 zorgen we ook voor een evenementenstroomvoorziening. Het Cultureel Educatief Centrum biedt mogelijkheden voor een permanente museale functie. Tevens wordt gestimuleerd dat er meer economische voorzieningen die de buurteconomie verder versterken.

Activiteit 3.4.4: Duurzaam ondernemen op Kraaiennestplein

Op evenementenlocatie Kraaiennestplein komt in 2019 een duurzame stroomvoorziening. Organisatoren van evenementen kunnen hier inpluggen als zij op deze locatie iets organiseren. Ook de staanplaats voor voedselwagens op het plein kan van duurzame stroom worden voorzien.

Activiteit 3.4.5: Culturele festivals Bijlmer Oost

In Bijlmer Oost gaan we minimaal vier verschillende culturele festivals organiseren. Het gaat om eenmalige en/of jaarlijkse terugkerende evenementen die aansluiten op de 'couleur locale'.

Doelstelling 3.5

In 2022 is de bewonerstevredenheid over de eigen woonomgeving gestegen van 75% naar 85%

De afgelopen jaren hebben we stevig ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid in Bijlmer Oost. Eén van de indicatoren waaraan we de leefbaarheid afmeten is de mate van tevredenheid over de woonomgeving. In Bijlmer Oost is die laag. Dit komt door verschillende factoren. De ontevredenheid met de inrichting van de openbare ruimte heeft vaak te maken met achterstallig onderhoud en een monofunctionele inrichting waardoor optimaal gebruik niet mogelijk is. De komende jaren zorgen we voor een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte waarmee de leefbaarheid in het gebied toeneemt. Daarvoor oriënteren we ons onder andere op parkeermaatregelen en goede en veilige (fiets)routes. Ook kijken we naar mogelijkheden om de openbare ruimte geschikt te maken voor intensiever gebruik door meerdere gebruikers. En op advies van buurtbewoners kijken we naar een evenwichtig en uitdagend aanbod aan speelvoorzieningen voor jong en oud. Het kan gaan om grote ingrepen in de openbare ruimte maar vaker betreft het kleine aanpassingen die een groot verschil maken.

Activiteit 3.5.1: Kwaliteitsimpuls openbare ruimte E-/G-buurt en herstructurering Ganzenhoef (marktplein en omgeving)

We werken aan een integrale visie/strategie en uitvoeringsprogramma voor het centrumgebied Ganzenpoort. Het doel hiervan is om het winkelcentrum en het marktplein beter te laten functioneren. Zo nemen we (al dan niet tijdelijke) maatregelen om de verkeersdoorstroming op de rotonde te verbeteren. Ook komt er een permanente bushalte op de Bijlmerdreef ter hoogte van het winkelcentrum. De tijdelijke bushalte (66) op de Elsrijkdreef kan dan worden opgeheven.
Door de gebruiks- en verblijfsmogelijkheden van de buurt te vergroten voor alle bewoners, nodigt de inrichting van de openbare ruimte uit tot verblijf en ontmoeting. De voorgestelde ingrepen komen voort uit verschillende participatietrajecten met bewoners en ondernemers. In een poging de omgeving aantrekkelijker te maken, gaan we verder verkennen hoe 'kanslocaties' zoals de kavel bij Geldershoofd, kinderboerderij Gliphoeve en winkelcentrum Ganzenpoort kunnen bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid. Ook de aanleg van een veilige en uitnodigende voet-/fietsverbinding tussen Holland Park (Diemen Zuid) en het winkelcentrum, bevordert een leefbare omgeving.

Activiteit 3.5.2: Kleinschalige aanpassingen openbare ruimte winkelcentrum Ganzenpoort

De openbare ruimte in en rond het winkelcentrum is een sociale ontmoetingsplek voor verschillende doelgroepen. Omdat de huidige situatie zich hier niet helemaal voor leent, heersen er vaak gevoelens van overlast. Voor een kwaliteitsimpuls van het winkelcentrum, richten we in de openbare ruimte plekken in om welkom te verblijven.

Activiteit 3.5.3: Optimaliseren fietsnetwerk Bijlmer Oost

We werken aan het fietsnetwerk om fietsroutes korter, directer en veiliger te maken en de bereikbaarheid te verbeteren.

Activiteit 3.5.4: Ingrepen in de openbare ruimte van de K-buurt op basis van de bewonerslijst

In 2018 hebben bewoners uit de K-buurt, bij wijze van experiment, onderzoek gedaan naar de wensen van de buurt als het gaat om ingrepen in de openbare ruimte. Daar is een bewonerslijst uit voortgekomen. Daaruit blijkt dat veel mensen speelgelegenheid belangrijk vinden. De lijst is opgesteld in volgorde van prioriteit. Het gaat om ingrepen in de openbare ruimte die aantoonbaar draagvlak hebben in de buurt. Het is de bedoeling dat de gemeente deze lijst gaat uitvoeren ten laste van het budget ontwikkelbuurten.

Activiteit 3.5.5: Advies parkeerregulering en blauwe zone

Naar aanleiding van een draagvlakmeting onder bewoners en de resultaten van een parkeeronderzoek, ontvangt het College in 2019 een DB-advies over het al dan niet invoeren van parkeermaatregelen. Daarnaast wordt de Karspeldreef ter hoogte van het winkelcentrum De Kameleon een parkeerschijfzone waarmee de overlast van niet-buurtgebonden langparkeerders vermindert. Hierdoor is regulering, beheer en handhaving van parkeren op deze locatie mogelijk.

Prioriteit 4
Verbeteren positie van kwetsbare bewoners

Het is belangrijk dat iedereen in Bijlmer Oost kan meedoen in de samenleving. Daarom streven we ernaar om zoveel mogelijk obstakels uit de weg te ruimen. Een goede fysieke en mentale gezondheid en een goede toegang tot het voorzieningenaanbod zijn daarvoor belangrijk. Voor mensen in een kwetsbare positie, denk aan senioren, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB'ers), alleenstaanden (ouders) of ongedocumenteerden, is het vaak lastig om op eigen kracht te participeren. Daarom verrichten we extra inspanningen om deze doelgroepen een duwtje in de rug te geven.

Doelstelling 4.1
Er is een groter dagbestedingsaanbod voor kwetsbare groepen

De komende jaren gaan we door met het organiseren van dagbestedingsactiviteiten voor en door senioren, alleenstaanden (ouders), volwassenen die dagelijks samenkomen in de openbare ruimte (de groepsmannen), LVB'ers (mensen met een licht verstandelijke beperking) en ongedocumenteerden. We pakken het integraal aan met de focus op gezondheids- en welzijnsactiviteiten zoals zorgtoeleiding, bewegen en dagbesteding. Elke specifieke groep werkt met elkaar en met andere lokale partners samen aan diverse activiteiten die ze met en voor de buurt organiseren. Zie ook activiteiten onder doelstelling 4.2.

Activiteit 4.1.1: Tori Oso -Tijdelijke locatie groepsmannen Ganzenpoort[5]**

We zoeken naar een tijdelijke ruimte die kan dienen als ontmoetingsplaats, loket (spreekuren), toegankelijke plek voor groepsmannen die nu dagelijks samenkomen in de openbare ruimte van Ganzenpoort. De tijdelijke locatie moet voorzien in ontmoeting, dagbesteding en bijdragen aan activering door trainingen en cursussen. Deze voorziening dient in een later stadium een permanente plek in de buurt te krijgen.

Activiteit 4.1.2: Pilot 'Gastheerschap groepsmannen'

De openbare ruimte in en rond winkelcentrum Ganzenpoort is een sociale ontmoetingsruimte voor een grote groep mannen uit de buurt. Deze situatie is niet ideaal. Enerzijds omdat grote groepen mannen een gevoel van onveiligheid geven en luidruchtig zijn voor de omgeving. Anderzijds omdat het voor de mannen stigmatiserend werkt en zij alternatieven missen. De pilot richt zich op het activeren van mannen in de rol van gastheer in het winkelcentrum.

Activiteit 4.1.3: Pilot 'Senioren Achtbaan'

In 2019 komt er een wandelroute tussen verschillende woonzorgcentra. De route is in de vorm van een acht waardoor je kleine en grote wandelingen kunt maken. We doen kleine aanpassingen in de openbare ruimte zodat de route toegankelijk wordt en we creëren voldoende rust en pauzemomenten. In samenwerking met de afdeling Sport kan men langs de route diverse makkelijke gymnastiekoefeningen doen. Het doel van deze 'achtbaan' is om senioren meer te laten bewegen en de verbinding tussen de woonzorgcentra te versterken.

Activiteit 4.1.4: Gebiedsgerichte armoedeaanpak Alleenstaanden (GeDIK-aanpak)

Volgens de Amsterdamse Armoedemonitor 2016 is de armoedekans het grootst onder eenoudergezinnen en alleenstaanden. In 2018 richtten we ons in de gebiedsgerichte armoedeaanpak op alleenstaande moeders uit Kortvoort. In 2019 verleggen we onze focus naar alleenstaanden in G-buurt Noord, het Bijlmermuseum, Kortvoort en K-Midden.
Het doel van deze aanpak is een verhoging van de sociaal economische positie van 40 alleenstaanden; het ontwikkelen van een aanpak voor deze specifieke doelgroep en ketenregie. Dit leidt uiteindelijk tot diverse aanbevelingen over de organisatie en aanpak.

---

5 Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

Activiteit 4.1.5: Maatjesprojecten gericht op mensen met LVB en GGZ-cliënten

In het Maatjesproject worden 25 jongvolwassenen met LVB uit Bijlmer Oost begeleid en doorverwezen naar de juiste zorginstantie. Deze doelgroep heeft een (niet zichtbare) licht verstandelijke beperking. Ze lopen vast in hun ontwikkeling op levensgebieden als onderwijs, zorg, inkomen, werk en wonen. Door problemen in hun sociaal-emotioneel functioneren passen zij niet in het reguliere hulpverleningscircuit, waardoor die hulp faalt. Deze doelgroep krijgt extra begeleiding en de juiste ondersteuning op maat waarbij hun ontwikkeling na doorverwijzing wordt gemonitord.

Activiteit 4.1.6: Ondersteuning bewoners in ontwikkelbuurten Bijlmer Oost**

In Bijlmer Oost liggen nog veel opgaven, vooral op sociaal terrein. De afgelopen jaren was het door een gebrek aan financiele middelen niet mogelijk al deze opgaven op te pakken. De komende jaren is er een nieuwe kans met gelden die beschikbaar zijn gemaakt voor Ontwikkelbuurten. Met deze gelden willen we G-buurt Noord en K-buurt verder ontwikkelen. G-buurt Noord bijvoorbeeld is een van de meest kwetsbare buurten van Zuidoost. In 2018 had 60% van de in totaal 1.822 bewoners geen startkwalificatie genoten en de geregistreerde werkloosheid is meer dan driemaal het stedelijk gemiddelde (37% resp. 11%). Het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen ligt rond de € 19.000. In de periode 2019-2022 krijgt deze buurt een extra impuls door in te zetten op de volgende doelgroepen:

- Kinderen van 0 – 4 jaar: Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) (zie activiteit 1.1.1)
- Kinderen van 4-12 jaar: bij deze leeftijdsgroep wordt ingezet op het vergroten van de kans om HAVO/VWO advies te behalen en er is aandacht voor het vergroten van de ouderbetrokkenheid (zie activiteit 1.1.3, 1.1.4 en 1.1.5)
- Jongeren van 13-23 jaar: hier wordt ingezet op het tegengaan van schooluitval en het verhogen van het behalen van een startkwalificatie.
- Jongeren van 24-32 jaar: hier wordt ingezet op het begeleiden en coachen van jongeren met een VMBO opleiding om door te stromen naar een vervolgopleiding en zo hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten (zie activiteit 1.1.11)

Daarnaast wordt sterk ingezet op de volgende terreinen: :

- Werkgelegenheid: minimaal 50 bewoners worden via o.a. de jobhunters gestimuleerd en ondersteund bij het vinden van een baan (zie activiteit 1.1.9)
- Informatiepunt in G-buurt Noord: diverse voorzieningen zoals MADI, OKT, etc. worden hier bij elkaar gebracht.. Dit leidt tot een integrale aanpak en geeft bekendheid aan de basisvoorzieningen.
- Armoedeverlichting- en bestrijding: we kijken naar het opzetten van een pilot ‘Ontbijt op School’ om ouders bekend te maken met het belang van goed ontbijten voor het leveren van goede schoolprestaties, zodat ze dit zelf thuis kunnen regelen. Ouders in ontwikkelbuurten krijgen ook een voorzieningencheck zodat ze alle voorzieningen waar ze recht op hebben ook krijgen. Mocht dit niet het geval dan worden ze doorgestuurd naar de juiste instanties voor verdere ondersteuning.
- Eenzaamheidsbestrijding: in samenwerking met woningcorporaties willen we een huis aan huis aanpak opzetten om 100 mensen te bereiken en op maat gemaakte trajecten aan te bieden aan met name senioren, alleenstaande mannen en jongeren. .
- Participatie: ingezet wordt op het empoweren van bewoners zodat ze op termijn zelf- en samenredzaam worden. Door middel van bijeenkomsten of activiteiten worden ze bij elkaar gebracht.. Dit draagt bij aan de sociale cohesie en veiligheid in de buurt.
- Er wordt een project opgezet voor het trainen van sleutelfiguren om psychische kwetsbaarheid te herkennen bij bewoners. Deze sleutelfiguren leren hoe hiermee om te gaan en hoe ze deze bewoners vervolgens kunnen toeleiden naar het zorg- en ondersteuningsaanbod. Inmiddels zijn ruim 30 sleutelfiguren getraind. In 2019 wordt er een ontmoetingsruimte beschikbaar gesteld waar zij de bewoners kunnen ontvangen en waar nieuwe sleutelfiguren worden getraind.

Bovenstaande activiteiten worden ook in de K-buurt uitgevoerd.

Activiteit 4.1.7: Pilot ongedocumenteerden **

Ongedocumenteerden zijn bewoners zonder geldige verblijfsvergunning. Hoewel ongedocumenteerden toegang hebben tot de basisvoorzieningen van de gezondheidszorg zijn er signalen dat veel ongedocumenteerde bewoners hier geen gebruik van maken vooral door de angst voor officiële instanties. Daarnaast zijn eerstelijns zorgprofessionals niet altijd op de hoogte van de rechten van ongedocumenteerden als het gaat om zorg.
Er is weinig zicht op de omvang en samenstelling van de groep ongedocumenteerden. Daarom starten wij in 2019 een pilot met activiteiten om meer zicht op de groep te krijgen. Die activiteiten zijn gericht op het verbeteren van hun toegang tot zorg door netwerken en sleutelfiguren in te schakelen en eerstelijns zorgprofessionals te informeren over de rechten van ongedocumenteerden.

Doelstelling 4.2
Het percentage bewoners in Bijlmer Oost dat zeer ernstig eenzaam is, neemt in 2022 af met 5%

De Amsterdamse Aanpak Eenzaamheid heeft in 2017 en 2018 veel pilots uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten is een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van interventies om eenzaamheid te bestrijden. Deze aanbevelingen spelen een rol bij projecten tegen eenzaamheid en dragen bij aan het doorbreken van negatieve gedachtenpatronen over sociale situaties. De gedachtegang van mensen die ernstige eenzaamheid ervaren verandert van: ‘Ik heb niets te vertellen en niemand wil met mij praten’ naar: ‘Ik mag er zijn en je kunt een goed gesprek met mij hebben.’ In Bijlmer Oost is het aandeel bewoners dat ernstig eenzaam hoog (23% ten opzichte van 13% stedelijk). Verder zijn ouderen (75+) vaak ernstig eenzaam doordat op hogere leeftijd de kans groter is dat een partner overlijdt. Er wordt vaak gedacht dat eenzaamheid vooral speelt bij ouderen. Onderzoek toont echter aan dat ernstige eenzaamheid ook voorkomt bij andere leeftijdsgroepen. Eenzaamheid bij jongeren komt vaker voor dan wordt verondersteld. De indruk is dat zij veel contacten hebben, mede door het gebruik van social media. Hoe vaak eenzaamheid onder jongeren voorkomt is niet bekend. Het is daarom belangrijk om dit te onderzoeken. In de bestrijding van eenzaamheid richten we ons daarom op ouderen en jongeren.

Activiteit 4.2.1: Activiteiten gericht op eenzaamheidsbestrijding onder jongeren

In 2018 is een onderzoek gestart naar de oorzaken van eenzaamheid onder jongeren in Bijlmer Centrum. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek gaan we in Bijlmer Oost diverse activiteiten ontwikkelen en uitvoeren.

Activiteit 4.2.2: Ontmoetingsactiviteiten voor senioren

Gedurende 2019 intensiveren we de organisatie van het aantal ontmoetingsactiviteiten die gericht zijn op senioren. Hierbij is extra aandacht voor het omgaan met (partner) verlies.

Activiteit 4.2.3: Voortzetten ‘Welzijn op recept’

In 2019 zetten we het project Welzijn op Recept voort en bekijken we de mogelijkheden om het uit te breiden. Welzijn op recept is een aanpak waarbij mensen die kampen met psychosociale problemen worden ondersteund bij het versterken van hun gezondheid en welzijn. Kern van deze aanpak: de huisarts of welzijnscoach verwijst iemand met psychosociale klachten door naar een zogenaamd ‘welzijnsarrangement’. Zo’n arrangement bestaat uit interventies die het welbevinden verhogen. Denk aan wekelijks sporten op recept, het verrichten van creatieve activiteiten, vrijwilligerswerk doen, of aanhaken bij een eetclub.

Activiteit 4.2.4: Huisbezoek 80-plussers

Bijlmer Oost telt 600 mensen boven de 80 jaar. Minimaal 50 van deze bewoners worden thuis door een team vrijwilligers bezocht in het kader van eenzaamheidsbestrijding. De vrijwilligers inventariseren of deze mensen en netwerk hebben waarop ze indien nodig kunnen terugvallen.

Doelstelling 4.3

In 2022 is het percentage volwassenen met weinig regie op het eigen leven met 5% afgenomen (van 17% naar 12%)

Geestelijke gezondheid is het vermogen om te gaan met gedachten, emoties en mensen. Het gaat er om of iemand zich in verschillende situaties kan redden. In Bijlmer Oost is het percentage mensen met ernstige depressieve of angstklachten hoog. Evenals het percentage volwassenen met weinig regie over het eigen leven (respectievelijk 13% en 17% ten opzichte van Amsterdam 8% en 10%). De komende jaren zetten we daarom extra in op het leefdomein geestelijke gezondheid om de kwaliteit van het leven van deze mensen te verbeteren of te herstellen. Dat gebeurt met behulp van voorlichting, door op het juiste moment de juiste hulp in te zetten ter voorkoming van escalaties, door de naasten van mensen met een psychisch probleem erbij te betrekken en door gesprekken over dit onderwerp uit de taboesfeer te halen. De ervaren gezondheid van de bewoners in de drie gebieden van Zuidoost is onder het Amsterdamse gemiddelde. Dit betekent dat in Zuidoost een groter percentage bewoners dan gemiddeld mag rekenen op verschillende vormen van ondersteuning om zo zelfstandig mogelijk te functioneren.

Activiteit 4.3.1: Inventarisatie basisvoorzieningen en persona G-buurt Noord

Om de sociaaleconomische positie van de bewoners en hun buurt te versterken, verbeteren we de toegankelijkheid van de basisvoorzieningen. De problematiek in G-buurt Noord is complex. Om die inzichtelijk te maken wordt momenteel onderzocht welke factoren ervoor zorgen dat bewoners onvoldoende in staat zijn gebruik te maken van de beschikbare voorzieningen. Tijdens dit onderzoek worden persona's ontwikkeld. Die stellen de aanbieders van de basisvoorzieningen en de gemeente in staat om zich te verplaatsen en in te leven in de realiteit van de bewoners van G-buurt Noord.

Op basis van de uitkomsten komt er een plan van aanpak voor de versterking van de basisvoorzieningen in G-Buurt Noord zodat die beter worden afgestemd op de behoeften van de bewoners.

Activiteit 4.3.2: Ketenworkshop ontwikkelbuurt E-/ G-buurt Noord

De opgave om de sociaaleconomische positie van de bewoners van G-buurt Noord te verhogen is groot. Slechts 42% heeft een startkwalificatie en 38% is werkloos. Daarom is het van belang dat het stadsdeel en diverse stakeholders de handen ineen slaan om het probleem aan te pakken. In het voorjaar van 2019 organiseren we een workshop met alle stakeholders uit G-buurt Noord om commitment te krijgen en tot een gezamenlijk plan te komen.

Activiteit 4.3.3: Ondersteuningsnetwerken in de wijk

Bewoners die kampen met GGZ-problematiek hebben naast de formele hulpverlening soms behoefte aan praktische ondersteuning. Door samenwerkingsverbanden te realiseren tussen formele en informele organisaties en netwerken, worden kwetsbare bewoners beter bereikt en bediend. De informele netwerken worden versterkt door het aanbieden van coachingstrajecten en het onderhouden van lotgenotencontactgroepen.

Activiteit 4.3.4: Het actualiseren en bijhouden van de Sociale Kaart – https://www.socialekaart.amsterdam.nl

Er is veel behoefte aan een sociale kaart van Zuidoost. Een Sociale Kaart van Amsterdam biedt een actueel en volledig overzicht van organisaties en praktijken op het gebied van Zorg en Welzijn, zowel formeel als informeel. Het stadsdeel zorgt voor actualisering en bekendheid van deze website zodat bewoners een volledig overzicht hebben van het aanbod het gebied van zorg en welzijn in Zuidoost.

Doelstelling 4.4

In 2022 wijkt het percentage kinderen én volwassenen met overgewicht of obesitas niet meer dan 5% af (in negatieve zin) van het stedelijk gemiddelde

De bewoners van Zuidoost vinden zichzelf vaker minder gezond dan bewoners in de rest van Amsterdam. Ook het aantal bewoners in Zuidoost met een ziekte of aandoening ligt hoger dan stedelijk gezien. In Bijlmer Oost voelen minder mensen zich gezond ten opzichte van de rest van Amsterdam (66% ten opzichte van 76% in Amsterdam)[6]. Verder zijn er relatief veel bewoners (kinderen en volwassenen) met overgewicht en obesitas. Daar tegenover staat dat er weinig aan lichaamsbeweging wordt gedaan: 50% van de mensen voldoet niet aan de beweegnorm. In Bijlmer Oost is bij 59% van de volwassenen sprake van overgewicht of obesitas (stedelijk 40%). We willen dat dit in 2022 met 5 % is gedaald. Overgewicht is een risicofactor voor het ontwikkelen van chronische aandoeningen. Zo lijdt 20% van de obese inwoners van Amsterdam aan diabetes, terwijl dat geldt voor 6% van alle volwassen Amsterdammers. Risicogroepen voor overgewicht zijn: 45-plussers, laagopgeleiden, inwoners met een laag inkomen of zonder betaald werk en inwoners van niet-westerse herkomst. Bij de activiteiten die we organiseren om overgewicht tegen te gaan, ligt onze focus daarom op deze doelgroepen.

Door in te zetten op het verlagen en voorkomen van overgewicht en obesitas bij kinderen en volwassenen, ervaren meer mensen een betere gezondheid. Voor kinderen was altijd voldoende capaciteit en budget om de doelstellingen te behalen en voor volwassenen niet. Om de doelstellingen te behalen is de tijd aangebroken dat voor de jeugd zaken anders gaan organiseren en structureel gaan regelen in reguliere activiteiten; voor de volwassenen zal meer inzet gepleegd moeten worden om in de komende jaren onze doelstellingen te behalen. Dit vraagt om een gestructureerde aanpak en visie over meerdere jaren. Het vraagt meer capaciteit en een andere manier van denken die aansluit bij de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht.

Activiteit 4.4.1 Een gezonde omgeving creëren

Een gezonde omgeving is een van de twee belangrijkste onderwerpen als het gaat om gezondheid en kansengelijkheid. Om een gezonde omgeving te realiseren zorgen wij ervoor dat:

- Alle activiteiten die gericht zijn op kinderen voldoen aan de vuistregels van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Dit doen we door deze voorwaarde op te nemen in prestatieafspraken, organisatoren hier op aan te spreken en door informatie over gezonde alternatieven beschikbaar te stellen.
- Tijdens alle activiteiten die gericht zijn op volwassenen is een gezond alternatief prominent aanwezig. Het drank aanbod tijdens bijeenkomsten dient voor tenminste 70% uit water te bestaan. Dit doen we door deze voorwaarde op te nemen in de prestatieafspraken en door informatie over gezonde alternatieven beschikbaar te stellen.

---

[6] Sterk en zwak in Amsterdam, een analyse op 11 leefdomeinen in 22 Amsterdamse gebieden – GGD

Activiteit 4.4.2: Buurtaanpak Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG)

Voor 2019 wordt een AAGG-buurtaanpak Bijlmer Oost opgesteld en uitgevoerd. Vanuit deze buurtaanpak maken we slimme verbindingen tussen het stedelijke programma, de buurt en lokale gemeenschappen. Aansluiten bij de energie in de buurt, vooral die van betrokken bewoners, is het belangrijkste ingrediënt van de buurtaanpak. Daarom wordt vooral de buurt zelf betrokken: buurtinstanties, zelforganisaties, sportclubs, scholen, professionals, ondernemers en bewoners. Samen zorgen zij voor interventies die leiden tot gezonder gedrag in een gezondere buurt.

Activiteit 4.4.3: Uitbreiden aanbod gericht op gezonde leefstijl in de buurthuizen

De Aanpak Amsterdams Gezond Gewicht heeft als doel om het aandeel kinderen met overgewicht terug te brengen. Deze aanpak richt zich op de ouders en verzorgers met de verwachting dat ook bij hen het overgewicht afneemt. Echter, er is ook een grote groep alleenstaanden of volwassenen zonder (opgroeiende) kinderen. Daarom gaan we het aanbod op het gebied van de gezonde levensstijl in de buurthuizen uitbreiden.

Activiteit 4.4.4: Intensivering bewustwording preventie chronische ziekten

In samenwerking met de GGD en met inzet van onder andere lokale organisaties, religieuze organisaties, lokale media en sleutelfiguren willen wij aandacht besteden aan het voorkomen van chronische kwalen als diabetes, hoge bloeddruk, depressieve klachten, etc.

Activiteit 4.4.5: We plaatsen een SportContrainer in de K-buurt (ontwikkelbuurt-project)

De SportContrainer is een mobiel sportconcept dat flexibel in te zetten is op diverse plekken in de buurt. Het is daarmee een toegankelijke en laagdrempelige vorm van sportaanbod in de eigen buurt. Door buurtbewoners op deze manier tegemoet te komen in hun sportbehoefte, wordt de drempel om te bewegen en sporten lager. De SportContrainer is een speciaal ingerichte container die (eenvoudig) is te verplaatsen en daardoor altijd een plek kan krijgen waar jong en oud willen bewegen. Met de materialen uit de SportContrainer kan men verschillende sport- en bewegingsactiviteiten verrichten. De inhoud van de container kan men verschillende sportactiviteiten ondernemen zoals survival, obstacle/ ninja en calisthenics. De inhoud van de SportContrainer kan worden afgestemd op de wensen en behoeften van buurtbewoners en de (sport)professionals in Bijlmer Oost. Bovendien kunnen organisaties zoals sportverenigingen, sportscholen, fysiotherapeuten en woon- en zorgcentra in de directe omgeving gebruik maken van de SportContrainer.

Activiteit 4.4.6: Wijksportvereniging Bijlmer Oost

In 2019 starten we met de eerste activiteiten, nadat in 2018 de wijksportvereniging in Bijlmer Oost is opgericht. Een wijksportvereniging is een laagdrempelig, flexibel en gevarieerd sportaanbod in de wijk voor verschillende doelgroepen en met éénduidig lidmaatschap.

Prioriteit 5
Verminderen armoede

Het verminderen van armoede is een sociaal complex probleem. Om dit echt op te lossen heb je langdurig de tijd en diverse maatregelen nodig. Het vraagt om een curatieve en preventieve aanpak. Gezien de huidige groei van de arbeidsmarkt is het onacceptabel dat de werkloosheid in Bijlmer Oost nog steeds zo hoog is. Een stabiel inkomen door werk en/of (bij)scholing is de basis voor het bestrijden van armoede. Onze focus ligt dan ook niet op armoedeverlichting, maar vooral op armoedebestrijding.

Doelstelling 5.1
In 2022 is het aantal mensen in Bijlmer Oost dat een baan heeft met 4% toegenomen ten opzichte van 2018

Het percentage werklozen in Bijlmer Oost is erg hoog, zeker in vergelijking met de rest van Amsterdam, namelijk 17% tegenover 11%. In de buurten K-Midden (de torenflats tegenover de Kameleon), Bijlmermuseum Noord, G-buurt Noord en Kortvoort ligt het zelfs boven de 23% .
We werken daarom de komende vier jaar specifiek in deze buurten aan het terugdringen van de werkloosheid door in te zetten op het beter benutten van de kansen op betaald werk. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een jobhunter en een jobcoach.

De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet-uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

Activiteit 5.1.1: Inzet Jobhunter
Een jobhunter begeleidt in 2019 specifiek de (gemotiveerde) werkloze bewoners van de buurten Kortvoort, het Bijlmermuseumgebied, G-buurt Noord en de torenflats van K-Midden naar betaald werk. Jobhunters zijn in Zuidoost al een aantal jaren actief. We zetten ze dit jaar voor het eerst per gebied in. Op deze manier bemiddelen we in 2019 minimaal 50 personen naar werk.

Activiteit 5.1.2: Campagne ´De Jobhunter zoekt werk voor jou!´
We starten een grote campagne zodat zoveel mogelijk bewoners van Zuidoost kennismaken met het aanbod van de jobhunters. Door het gebruik van lokale media en social media proberen we zoveel mogelijk werkzoekenden te bereiken.

Activiteit 5.1.3: Inzet Jobcoach
In 2019 zal een jobcoach bewoners die zijn bemiddeld naar werk, gedurende hun eerste half jaar ondersteunen. Vaak hebben deze mensen lang niet gewerkt en hebben ze de eerste tijd wat extra steun nodig om hun werk succesvol voort te kunnen zetten. Waar een jobhunter mensen bemiddeld naar werk, is het werk van een jobcoach gericht op het voorkomen van uitval zodat bewoners die bemiddeld zijn naar een baan, deze ook weten te behouden. In 2019 worden minimaal 50 personen door een jobcoach ondersteund.

Activiteit 5.1.4: Project Supermoeder
In 2018 is een project uitgevoerd gericht op het verbeteren van de economische zelfstandigheid van alleenstaande moeders uit de K-buurt. Hieruit leerden we dat persoonlijke en intensieve begeleiding een positief effect heeft op de stappen die de moeders maakten richting de arbeidsmarkt. De stappen zijn groter en sneller. Daarom starten we in samenwerking met Werk Participatie en Inkomen (WPI) en de afdeling Armoede Bestrijding het project Supermoeder: 50 kansrijke alleenstaande moeders worden op basis van hun motivatie begeleid naar werk en/of een opleiding (trede 2+ en 3).

Activiteit 5.1.5: Pilot ‘KOPPL- zuil’ voortzetten
Met KOPPL ondersteunen we de toegankelijkheid van de wijkzorg, participatie en zelfredzaamheid van Amsterdammers. Dat doen we door de inzet van KOPPL software en KOPPL Zuilen. Ondersteuningsvragen van bewoners worden laagdrempelig opgehaald en gekoppeld aan het ondersteuningsaanbod. Samen met KOPPL breiden we het ondersteuningsaanbod uit met activiteiten gericht op armoedebestrijding en toeleiding naar de arbeidsmarkt. Een KOPPL zuil heeft bijvoorbeeld in 2018 als pilot in Ala Kondre gestaan en het gebruik ervan wordt in februari 2019 geëvalueerd. Als de werking en het gebruik van de zuilen effectief is en het bereik inzichtelijk is geworden, kan de

samenwerking in overleg met de buurt worden uitgebreid. Het plaatsen van meer zuilen behoort tot de mogelijkheden.

Activiteit 5.1.6: 'Tabootelling'[7]
Uit schaamte en schuldgevoel wachten bewoners vaak met hulp zoeken. Dit kan hun situatie verergeren. Tabootelling helpt mensen met schulden om het taboe op armoede te doorbreken en te bespreken. Dat gebeurt via een 'open podium', een laagdrempelige bijeenkomst. In Bijlmer Oost vindt er in 2019 minimaal een 'open podium' plaats dat zich richt op zowel burgers als op ondernemers.

Activiteit 5.1.7: 'De Workdesk verbindt!' - Verbinden werkgevers en potentiële (jonge) werknemers[8]
De Workdesk is een platform dat werkgevers en potentiele (jonge) werknemers helpt om met elkaar in contact te komen en elkaar beter te begrijpen. Hieruit kunnen duurzame werkrelaties ontstaan. Jonge mensen beheren een centrale desk die fungeert als verbindingspunt waar werkgevers en scholieren, studenten en starters elkaar treffen. Via dit platform bieden werkgevers trainingen aan in sollicitatiegesprekken, werkethiek, jezelf pitchen, het opstellen van een flitsende cv en netwerken. Deze trainingen worden georganiseerd in samenwerking met de jongeren die de workdesk beheren.

Doelstelling 5.2
In 2022 is het aantal werkende minima in Bijlmer Oost gedaald met 15%

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. Van deze huishoudens behoort 16% tot de werkende minima (1.677). Zij verdienen minder dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst.Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Om deze reden zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. We merken hierbij op dat de cijfers met betrekking tot minimahuishoudens 3 jaar oud zijn omdat de inkomens bij de belastingdienst pas na 3 jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van onze inzet tot en met 2022, is dus pas in 2025 te meten.

Activiteit 5.2.1: Project 'Hoogopgeleide bewoners met taalachterstand duurzaam aan het werk'
Bij dit project volgen Spaanstalige hoogopgeleide bewoners via de UVA en/of de VU een voor hen op maat gemaakt taalprogramma. Zo kunnen zij het vereiste taalniveau behalen om duurzaam te kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Dit project heeft 7 deelnemers en er wordt samengewerkt met hun werkgevers om drempels en uitval te voorkomen. Na afronding van de opleiding bemiddelen onze jobhunters de deelnemers naar beter betaald werk.

---

7 Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

8 [10] Idee Ontwerpsessie: Hier moet nog een project voor ontwikkeld worden.

Activiteit 5.2.2: Gebiedsgerichte Armoedeaanpak Werkende Minima

In het kader van de gebiedsgerichte armoedeaanpak Werkende Minima (GeDIK) hebben we in 2018 een project uitgevoerd om de economische zelfstandigheid van werkende minima uit de H-buurt te verbeteren. Door vraaggerichte interventies boeken minimaal 70 bewoners vooruitgang op zeker een van de volgende gebieden: financiën, gezondheid, (persoonlijke) vaardigheden, kennis en informatie over het sociale aanbod en voorzieningen, taal, scholing, werk en netwerk. Hun vooruitgang moet binnen een jaar leiden tot een toename van 3% van hun besteedbaar inkomen. Met deze leerpunten gaan we in 2019 verder aan de slag en breiden we het gebied uit naar Bijlmer Oost. Bij de werving van de 35 deelnemers kijken we naar een evenredige deelname van werkende minima uit de verschillende gebieden, met voor Bijlmer Oost een focus op deelnemers uit de ontwikkelbuurten K-Buurt en E-/G-buurt Noord.

Doelstelling 5.3
Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en zzp'ers te vergroten

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Bijlmer Oost heeft veel (jonge) ondernemers die door tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen dat ze voldoende in staat zijn om er zorgeloos van te leven.

Activiteit 5.3.1: Project Ondernemerschap en talentontwikkeling

Door coaching op het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en het organiseren van masterclasses en netwerkbijeenkomsten professionaliseren we het ondernemerstalent in Zuidoost. Doelgroepen zijn: zzp'ers, informele ondernemers (om die op te leiden tot reguliere ondernemers), creatieve ondernemers (World of Talent), Startups, studenten/mbo-leerlingen. Dit is een lokaal samenwerkingsverband tussen de HvA en de gemeente (WPI en het stadsdeel). Het project zal resulteren in vijf nieuwe startups en 40 jongeren die hun ondernemersvaardigheden hebben ontwikkeld. Daarnaast is het doel dat vier lokale sociale ondernemingen zich verder hebben ontwikkeld tot onafhankelijk renderende bedrijven.

Activiteit 5.3.2: Ondersteunen ondernemers in de wijk

In samenwerking met Ondernemersplatform ZO worden er voor ondernemers minimaal twee workshops georganiseerd in de wijk. Ook komt er een ondernemersspreekuur waar ondernemers terecht kunnen met vragen over ondernemerschap. In samenwerking met het ondernemersplatform worden er ook diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd.

Activiteit 5.3.3: Pilot Jonge ondernemers

Via dit pilotproject krijgen 20 jonge ondernemers uit Zuidoost de kans om hun creatieve ideeën om te zetten in een winstgevende onderneming.

Activiteit 5.3.4: Groeiplaats K-Midden

In dit project wordt ondernemers de ruimte gegeven om door te groeien en vervolgens door te stromen waardoor er weer ruimtes vrijkomen voor nieuwe startende ondernemingen die zo ook de kans krijgen zich verder te ontwikkelen. De ambitie is om een deel van de doorgroeiers een plek te bieden in de nog te ontwikkelen kleinschalige bedrijfsruimten in onder meer de andere ontwikkelbuurten in Zuidoost.

Doelstelling 5.4
In 2022 gebruikt 20% van de jeugd (6-18 jaar) voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen te verminderen

In Bijlmer Oost groeit een hoog aandeel kinderen tot 18 jaar op in een minimahuishouden, namelijk 35 %. Stedelijk is dit 21,9%. Gelukkig is dit percentage de afgelopen jaren gedaald, maar we moeten blijven investeren als we echte resultaten willen boeken. Kinderen die opgroeien in armoede zijn extra kwetsbaar. Er bestaat een groot risico dat zij daardoor op latere leeftijd verschillende problemen ervaren. Veel van onze kinderen in Bijlmer Oost groeien op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. Nummer één oorzaak van deze stress is geld, op twee staat werk en op drie wonen. Wij signaleren concrete belemmeringen bij deze kinderen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarom is het belangrijk dat wij deze kinderen extra ondersteunen. Door armoede te bestrijden, dragen we bij aan het verminderen van hun zorgen. Dit is echter preventief. Daarom organiseren we ook activiteiten voor kinderen die al in deze stresssituatie verkeren zodat we hun leven enigszins kunnen verlichten. Bij prioriteit 1 ‘Verbeteren ontwikkelkansen jeugd’ hebben we een overeenkomstige doelstelling beschreven (1.3: Talentontwikkeling).

Activiteit 5.4.1: Buurt Talentontwikkeling Kortvoort en Gravestein
Buurt Talentontwikkeling wordt uitgevoerd in Kortvoort en Gravestein en richt zich op leer-ondersteuning en talentontwikkeling van basisschoolkinderen uit minimagezinnen. Naast begeleiding bij het leren krijgen kinderen die dat nodig hebben extra steun bij taal, woordenschat en begrijpend- of technisch lezen. Ouders en scholen zijn hierbij betrokken. Minimaal 60 kinderen krijgen zo een betere leeromgeving waardoor hun leerprestaties verbeteren.

Activiteit 5.4.2: Taallessen voor jongeren van 12-18 jaar
Van de bewoners in Zuidoost is 37% laaggeletterd. Kinderen van laaggeletterde ouders hebben een hoger risico om ook laaggeletterd te worden. Er is taalaanbod voor ouders waarbij opvoeding en kinderen een rol spelen. Maar er is geen gericht taalaanbod voor de kinderen zelf. Het volledig beheersen van de Nederlandse taal is essentieel om mee te kunnen doen in de samenleving. Het vergroot een goede aansluiting op hoger onderwijs en verbetert de kans op betaald werk. Het verkleint het risico op armoede. Daarom starten wij taallessen voor jongeren van 12-18 jaar. In een pilotperiode ontwikkelen we een taalles die goed past bij jongeren in Bijlmer Oost.

Activiteit 5.4.3: Financiële educatie kinderen, Mon€y School
In samenwerking met Mon€y School bieden we kinderen van 8-12 jaar een naschools financieel programma aan. Het Mon€y School-team van gastsprekers en ervaringsdeskundige jongeren leert 15 kinderen uit Gravestein en Geldershoofd financieel weerbaar te worden. Dat gebeurt in groepslessen (8 weken). We zijn gestart met een pilot in Gravestein en breiden die uit met meer kinderen en mogelijk meer jongeren.

Prioriteit 6 Bevorderen van participatie en democratisering

Participatie betekent meedoen aan de samenleving. Mensen willen en moeten volwaardig onderdeel zijn van de samenleving. Dit is voor iedereen belangrijk. Door buurt-, wijk- en gebiedsgericht te werken, bewoners te empoweren en te emanciperen en ze de ruimte te geven om verantwoordelijkheid te nemen, zorgen we op elk niveau voor meer betrokkenheid, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerking tussen bewoners, ondernemers en de overheid. Volgens onze eigen ervaring zijn er vier groepen die verschillende vormen van participatie verwachten: 1. bewoners die willen meepraten en meebeslissen; 2. bewoners die ondersteund willen worden om iets te betekenen voor hun buurt; 3. bewoners die individueel gesteund willen worden bij hun pogingen deel te nemen aan de samenleving; 4. bewoners die informatie en begeleiding nodig hebben om mee te kunnen doen. Al deze groepen krijgen aandacht van ons.

Doelstelling 6.1
De mate waarin men zich voor de buurt inzet stijgt met 5% in 2022

Bijlmer Oost scoort redelijk als het gaat om sociale cohesie. Volgens de statistieken wijkt het percentage dat positief oordeelt over de sociale cohesie in de buurt (44%) slechts 1% af van het stedelijk gemiddelde. Echter de mate waarin men zich voor de buurt inzet, is in Bijlmer Oost 21% en het laagst van heel Zuidoost. Het stedelijk gemiddelde is 24%.
We krijgen ook signalen uit het veld dat men toch ontevreden is met de mate van omgang met elkaar. Er is vaak wekelijks contact tussen buren, maar minder vaak contact met overige buurtbewoners dan gemiddeld in de stad (16% versus 23%) en dit is ook minder ten aanzien van eerdere jaren. Daarbij komt ook nog eens dat sociale uitsluiting relatief veel voorkomt in Bijlmer Oost (21% versus 8% in Amsterdam). Dit is een situatie waarin mensen vanwege omstandigheden als weinig financiële middelen of gebrek aan zorg niet volledig kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarom is het extra belangrijk om in te zetten op voorzieningen met een buurtfunctie die toegankelijk zijn voor verschillende groepen bewoners of op activiteiten die verschillende bewoners samenbrengen.
Nog een reden om de sociale cohesie te versterken is de groeiende populariteit van Zuidoost als plek om te wonen en de nieuwe woningbouw die zorgen voor de komst van meer nieuwe stedelingen.

Activiteit 6.1.1: Activeringstrajecten
Jaarlijks nemen 150 inwoners van Bijlmer Oost deel aan activeringstrajecten om sociale uitsluiting tegen te gaan en de stap naar betaald werk kleiner te maken. We breiden deze activeringstrajecten uit naar 200 inwoners. Het gaat onder andere om losse interventies zoals taal-, naai en fietslessen.

Activiteit 6.1.2: Aanpak laaggeletterdheid G-buurt Noord**
We ondersteunen minimaal 50 mensen uit G-buurt Noord om hun laaggeletterdheid aan te pakken. Dat gebeurt onder andere met behulp van taalconsulenten.

Activiteit 6.1.3: Samenwerken en faciliteren van lokale en religieuze organisaties
Religieuze organisaties hebben ook een maatschappelijke rol. Door samen te werken met minimaal vijf lokale religieuze organisaties, deze te faciliteren in het geven van informatie over diverse maatschappelijke thema's, bereiken we een groot deel van de bewoners.

Doelstelling 6.2
We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners zijn betrokken bij besluitvormingsprocessen

Tot voor kort verliep de besluitvorming in Amsterdam volgens de principes van representatieve of indirecte democratie, waarbij politieke besluitvorming plaatsvindt door gekozen volksvertegenwoordigers (het bestuur van Amsterdam nam de besluiten).
Participatieve democratie of participatiedemocratie is een vorm van democratie waarin de burger een beleidsbepalende invloed heeft op het bestuur. We zien een verschuiving in de manier waarop Amsterdam tot besluiten wil komen. Beslissingen worden niet slechts overgelaten aan gekozen vertegenwoordigers, zoals het geval is bij een representatieve democratie, maar burgers krijgen steeds meer zeggenschap. Het doel hiervan is de gelijkheid van burgers te bevorderen. Wij streven naar een open en transparant bestuur, een naar buiten gerichte organisatie die open staat voor maatschappelijk en buurtgericht initiatief. Het is onze verantwoordelijkheid om de zeggenschap van bewoners te vergroten. In 2018 zijn we gestart met een experiment waarbij bewoners uit de K-buurt zelf een geprioriteerde lijst met ingrepen in de openbare ruimte samenstelden. Deze ingrepen worden in 2019 waar mogelijk gerealiseerd. Dit is een vorm waarbij inwoners een grotere invloed hebben op hun directe omgeving. We gaan door op deze ingeslagen weg en we onderzoeken hoe we de participatieve en representatieve democratie kunnen vernieuwen, versterken en uitbreiden. Want daar waar besluiten genomen moeten worden, moeten bewoners mee kunnen doen.

Activiteit 6.2.1: Bewonersplatform per wijk
Bewoners van Bijlmer Oost krijgen de ruimte om te experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie. Bewoners kunnen met voorstellen komen op welke wijze zij hier vorm en inhoud aan willen geven. Denk hierbij aan vormen als een buurtcoöperatie, commons, buurtplatform en dergelijke. Het stadsdeel verwacht hiervoor voorstellen uit de buurten en zal zich inzetten om hiervoor middelen in de gemeentebegroting te realiseren onder het programma participatie/democratisering. Om goed samen te werken met bewoners en hen daarbij ook echt in positie te brengen is het van belang dat ze zich verenigen. Daarom kan er in elke buurt een platform of andere vorm worden opgezet. Deze platforms voor de buurt zullen worden ondersteund door het gebiedsteam en/of samengebracht en verbonden, zodat over een jaar elke wijk in het gebied een goed (ondersteund) platform heeft. Bewoners weten zelf als beste waar hun behoefte naar uitgaat. Tijdens verschillende bijeenkomsten hebben bewoners uit Bijlmer Oost de wens geuit om gezamenlijk mee te beslissen over wat er in hun buurt gebeurt. De bewonersplatforms zijn een volwaardige vertegenwoordiging van de buurt, komen structureel bij elkaar om over onderwerpen te praten die de buurt aangaan en geven hier waar mogelijk zelf uitvoering aan. Ook zijn zij tevens gesprekspartners voor de stadsdeelcommissie.

Activiteit 6.2.2: Experiment Buurtplan G-buurt**
Tijdens de bewonersbijeenkomst in de G-buurt, waar ruim 200 bewoners aanwezig waren, zijn de behoeften van de buurt besproken. Toen ontstond het idee om een G-buurtplatform op te richten om gezamenlijk aan de opgave in de buurt te werken. Bewoners schrijven een gezamenlijk buurtplan over thema's die zij zelf belangrijk vinden en waar ze zich hard voor willen maken. Waar mogelijk voeren ze acties zelf uit met financiële steun van een vooraf aangewezen buurtbudget.
Waar de acties buiten de invloedsfeer van bewoners liggen, verenigen zij zich om te kunnen lobbyen bij het stadsdeelbestuur. Elk participatieproces heeft zijn eigen unieke vorm omdat er wordt gewerkt vanuit de energie van de samenleving. Ook in anderen buurten willen we het zelforganiserende vermogen van bewoners blijven faciliteren

Activiteit 6.2.3: Experiment zelforganiserend vermogen van de K-buurt

Zoals al eerder beschreven is de K-buurt zeer divers en is men op het gebied van participatie/ zelforganiserend vermogen al flink aan de gang. Bij wijze van experiment willen we nog een stap verder gaan in het geven van ruimte en vertrouwen aan bewoners. Samen met de buurt wordt gezocht naar een goed model waarbij het zelf organiserend vermogen van de buurt aangesproken wordt. In het voorjaar van 2019 zal hier verdere uitwerking aan gegeven worden door intensief overleg met bewoners. Het streven is dat in de K-buurt ideeën voor ingrepen in de openbare ruimte en besluitvorming aangaande de buurt, zo veel mogelijk voor en door bewoners uit de buurt zelf worden gedaan. Dit is een vergaand bottom up participatietraject, dat alleen door bewoners zelf uitgewerkt kan worden. Door hierbij een koppeling te maken met de reeds ingeslagen participatietrajecten kan dit experiment als pilot voor heel Amsterdam gelden. Dit is onder voorbehoud dat het DB zich inzet om middelen vrij te maken op de gemeentelijke begroting onder het programma participatie en democratisering.

Activiteit 6.2.4: Participatietraject inrichting plein K-Midden **

In de K-buurt is in 2017 en 2018 een uitgebreid participatietraject doorlopen rond het te herziene Stedenbouwkundige Plan van K-Midden uit 2004. Ondanks de enorme inzet van bewoners en ambtenaren heeft dit veel losgemaakt over de manier waarop een participatieproces kan worden vormgegeven . Naar aanleiding van de evaluaties en de aanbevelingen van de UvA en HvA zijn bewoners, ambtenaren en het bestuur met elkaar in gesprek over de vorm van participatie.
Daar zijn we nog niet helemaal uit. Duidelijk is in ieder geval dat we ons richten op een experimentele aanpak waarbij veel ruimte is voor de buurt. Het idee is om het pleinontwerp door bewoners te laten opstellen met hulp van professionele ondersteuning die aangestuurd wordt door bewoners.
De gemeente heeft een faciliterende rol en brengt kennis in. Daarnaast maken bewoners en gemeente vooraf afspraken over kaders en resultaten.

Activiteit 6.2.5: Herontwikkeling garage Kempering

Kempering is de laatste garage in de K-buurt die op de nominatie staat om gesloopt te worden. Een deel van de buurt pleit voor behoud en herontwikkeling. Het besluit om de sloop voor te bereiden is in 2018 ‘on hold’ gezet. Samen met de buurt onderzoeken we welke herontwikkeling wenselijk is en wat behoud van de garage kan inhouden. Daarnaast onderzoeken we tijdens gesprekken met de in de garage gevestigde kerk welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn rond herontwikkeling. Ook de technische staat van de garage wordt onderzocht. Als er een tender wordt uitgeschreven, kan de buurt een rol spelen in de selectie en toetsing van het beste plan voor de garage.

Activiteit 6.2.6: Kindercommissie Zuidoost

In 2019 krijgt Zuidoost een kinderstadsdeelvoorzitter en een kindercommissie.. De kindercommissie bestaat uit 12 leerlingen van 6 scholen uit Zuidoost. De kindercommissie mag over een aantal onderwerpen adviezen uitbrengen.

Doelstelling 6.3
In 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad

Digitalisering is de overgang van informatie naar een digitale vorm. De term digitalisering wordt ook regelmatig gebruikt om de ontwikkelingen in de samenleving aan te duiden die te maken hebben met het toenemend gebruik van digitale informatie en apparaten. Amsterdam, De digitale stad, richt zich op de opgaven van de stad. Daarvoor is het noodzakelijk dat we een goede digitale infrastructuur creëren om de mogelijkheden goed te benutten en goed te kunnen handhaven. Daarvoor moet niet alleen de infrastructuur goed zijn, bewoners moeten er ook klaar voor zijn. Zij moeten in staat worden gesteld om beleid beter te volgen en gericht input te leveren. Voor meer zeggenschap en het maken van goede keuzes, hebben bewoners niet alleen betere toegang tot informatie nodig, ook belangrijke informatie over wat er in hun buurt nodig is en de besluitvorming daarover is daarbij onontbeerlijk. We blijven aandacht houden voor mensen die moeite hebben met digitalisering. De komende jaren bereiden we ons voor op de digitale stad, zodat niemand achter blijft.

Activiteit 6.3.1: Cursus digitale vaardigheden voor digitale inclusie

Op buurtniveau bieden we aan minimaal 150 bewoners cursussen digitale vaardigheden aan zodat zij kunnen instappen in het digitale tijdperk. Door de toename van digitale applicaties worden mensen steeds vaker geacht om via deze applicaties mee te doen, mee te beslissen en geïnformeerd te blijven. Omdat lang niet iedereen het vermogen heeft om met computers en digitale applicaties om te gaan, ontstaat er een steeds grotere digitale kloof. Om deze kloof te dichten, zijn naast motivatie en bezit van de nodige apparatuur vooral digitale vaardigheden en gebruik van ICT-toepassingen noodzakelijk.

Activiteit 6.3.2: Promotiecampagne van digitale instrumenten

Er zijn al tal van mogelijkheden en instrumenten om online te communiceren met de overheid. Zo is in 2018 ‘De Stem van Zuidoost’ geïntroduceerd. Een digitaal meeting point voor het aanbieden van voorstellen voor je buurt. Daarnaast is het maken van een MORA-melding (melding openbare ruimte) ook mogelijk via een app. Zo zijn er veel meer digitale instrumenten die nu al operationeel zijn, maar waar meer bekendheid aan gegeven moet worden. Dat doen we met behulp van een promotiecampagne. Daarbij worden bewoners en ondernemers ook uitgenodigd tot het ontwikkelen van nieuwe applicaties of programma’s ten dienste van de bevolking. Het aantal te bereiken bewoners is vooralsnog moeilijk in te schatten.

Activiteit 6.3.3: Stimuleren deelname onderwijs op het gebied van digitalisering, ICT en/of innovatie**

Programmeren is het schrijven van een computerprogramma, een concrete reeks instructies die een computer uitvoert. Dit is de taak van een softwareontwikkelaar of programmeur. Vanuit de gedachtegang jong geleerd is oud gedaan, bieden we 10 kinderen in de leeftijd van 8 tot 13 jaar een cursus aan om te leren programmeren

Meerjarenprogrammering 2019-2022

Prioriteit 1
Verbetering ontwikkelkansen Jeugdigen

Doelstelling 1.1
We verhogen het aandeel kinderen en jongeren dat zijn leerpotentieel volledig kan benutten. Wij streven naar verminderen leerachterstand; verhogen doorstroom HAVO/VWO en startkwalificatie en kansen op de arbeidsmarkt

Activiteit 1.1.2: Taalstimulering

Activiteit 1.1.4: Leerondersteuning en maatschappelijke vorming

Activiteit 1.1.5: Leerkrachten ondersteunen bij omgaan met diversiteit

Doelstelling 1.2
Minstens 30% van de jeugdigen (0-32 jaar) gebruikt voorzieningen die gericht zijn op talentontwikkeling, met speciale aandacht voor kinderen uit minimagezinnen

Activiteit 1.2.1: Uitvoeren nulmeting naar deelname 0-32-jarigen aan activiteiten voor talentontwikkeling

Activiteit 1.2.2: Haalbaarheidsonderzoek Talentenhuis Bijlmer Oost

Activiteit 1.2.3: Tijdelijke jongerenaccommodatie K- Buurt

Doelstelling 1.4
In 2022 gebruikt 10 % van de jeugd in Bijlmer Oost (6-18 jaar) voorzieningen die hun identiteit versterken en hun weerbaarheid vergroten

Activiteit 1.4.1: Identiteit versterken

Prioriteit 4
Verbeteren positie van kwetsbare bewoners

Doelstelling 4.1
Er is een groter dagbestedingsaanbod voor kwetsbare groepen

Activiteit 4.1.1: Tori Oso -Tijdelijke locatie groepsmannen Ganzenpoort

Activiteit 4.1.6: Ondersteuning bewoners in Ontwikkelbuurt G-buurt Noord
(Gedeeltelijk afhankelijk van inzet middelen uit ontwikkelbuurtbudget)

Activiteit 4.1.7: Pilot ongedocumenteerden

Prioriteit 6
Bevorderen van participatie en democratisering

Doelstelling 6.1
De mate waarin men zich voor de buurt inzet stijgt met 5% in 2022

Activiteit 6.1.2: Aanpak laaggeletterdheid G-buurt Noord

Doelstelling 6.2
We stimuleren democratisering: steeds meer bewoners zijn betrokken bij besluitvormingsprocessen

Activiteit 6.2.2: Experiment Buurtplan G-buurt

Activiteit 6.2.4: Participatietraject inrichting plein K-Midden

Doelstelling 6.3
In 2022 is Bijlmer Oost volwaardig onderdeel van de digitale stad

Activiteit 6.3.3: Stimuleren deelname onderwijs op het gebied van digitalisering, ICT en/of innovatie

Bijlage 1: Procesbeschrijving Service Design methodiek

Interviews

In het voorjaar van 2018 gingen de gebiedsteams van Zuidoost samen met stadsdeelambtenaren en verschillende partners de straat op. Ze interviewden ruim 800 inwoners en ondernemers van Zuidoost Ons doel was om te ontdekken wat inwoners en ondernemers van Zuidoost nu echt vinden van de omgeving waar ze wonen en werken. Wat vinden zij mooi en waar maken zij zich zorgen over?.
De interviews duurden gemiddeld een halfuur en waren zo opgebouwd dat de interviewer de diepte in kon gaan. Een aangename uitkomst is dat alle geïnterviewden zonder enige uitzondering trots zijn op Zuidoost als mooie plek om te wonen, te leven en te werken. Uiteraard is er meer kennis opgehaald tijdens de interviews.

Wandelingen

Naast de interviews organiseerden we in heel Zuidoost ongeveer vijftien wandelingen met bewoners, ondernemers, professionals uit de buurt en commissieleden. De deelnemers hebben de wandeling gezamenlijk uitgestippeld langs voor hun mooie plekken. Tijdens de wandelingen maakten ze daar foto's van en vertelden zij waarom ze juist deze plekken mooi vinden. Zo kregen we ook inzicht in wat men niet zo mooi vindt en wat anders zou moeten of mogen. Er kwamen veel punten over de inrichting van de openbare ruimte naar voren, maar er zijn ook veel sociale onderwerpen opgehaald.

Pop-up-week

De informatie die tijdens de interviews en wandelingen is opgehaald, is eerst verwerkt in illustraties. Om te toetsen of we de juiste punten benadrukken zijn de gebiedsteams met de eerder genoemde collega's en professionals een week lang elke dag de straat opgegaan om mensen de conceptversies van de gebiedsplannen te laten zien: de pop up week.
Op verschillende plekken op straat zoals markten, pleinen en buurthuizen in Zuidoost doken de gebiedsteams op om in gesprek te gaan met voorbijgangers, maar ook met de mensen die zij al eerder hadden gesproken en die speciaal uitgenodigd waren. Tijdens deze 'toets' hebben we zaken aangescherpt, aangevuld en zijn er nieuwe punten toegevoegd.

Ontwerpsessies (co-creatie)

Na deze pop- ups hebben we thematisch ontwerpsessies georganiseerd. Hierin onderzochten we met verschillende betrokkenen (bewoners, ondernemers, partners, collega-ambtenaren) een deel van de prioriteiten en doelstellingen. Deze ontwerpsessies moesten meer inzicht geven in de behoeften, wensen en ideeën zodat we die konden uitwerken in concrete activiteiten. Met het oog op haalbaarheid is een aantal activiteiten in dit gebiedsplan opgenomen. Sommige bewoners en ondernemers gaven aan een rol te willen spelen bij de uitvoering van deze activiteiten. Anderen wilden uitsluitend bijdragen aan het ontwerp. Met de eerste groep trekken we in 2019 samen op om de activiteiten uit te voeren. Andere bewoners en ondernemers worden in de gelegenheid gesteld om hierbij aan te sluiten.
De overige ideeën zullen mogelijk op een later moment worden uitgevoerd.

Reguliere participatiemomenten

Dit is een creatief traject waarin we veel bewoners hebben gesproken met wie we niet eerder in contact zijn geweest. Uiteraard spraken we gedurende het jaar ook met actieve bewoners en sleutelfiguren met wie we al langer in contact staan en waar we mee samen werken. Dat contact verloopt via reguliere overleggen, denk aan de bewonersplatforms, bewonersgroepen of via een buurtschouw, buurtbijeenkomst, inspraakavond of een ontwerpsessie voor een plan. De input die we op deze momenten hebben verkregen, is ook in dit plan verwerkt.

Om goed het gesprek te voeren met ondernemers in winkelcentra en op markten en om belanghebbenden effectief te laten participeren, hebben we winkelcentrumcommissies (WCC) geformeerd. Hierin zijn kooplieden, winkeliers/ondernemers en bewoners vertegenwoordigd.
Zij bespraken hun ideeën over hoe de markten en de naburige winkelcentra zich moeten ontwikkelen. In de overleggen van de WCC kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod gericht op verbeteringen van het gebied, de winkels en de markt. Dit gebeurde ook in de overleggen met de diverse winkeliersverenigingen in Zuidoost en het ZZP-platform Zuidoost. Over kunst en cultuur zijn er gesprekken geweest met stakeholders, culturele organisaties en kunstenaars. Zij hebben via pitches bijgedragen aan het formuleren van de opgave.

Slotexpo

Alle opgehaalde informatie (foto’s, uitspraken, uitgeschreven interviews, resultaten van de wandelingen, de getekende gebiedsplannen) is gepresenteerd in een slotexpo. Daar was iedereen aanwezig die heeft meegewerkt en meegedaan aan dit participatietraject, ook bewoners en belangstellenden die niet in dit traject betrokken waren maar wel op andere manieren betrokken zijn. Een mix dus van professionals, ambtenaren, politici en inwoners en ondernemers uit Zuidoost.

En dan?

De getekende plannen hebben we omgezet in tekst. Ook hebben we bij de gemeentelijke directies geïnventariseerd wat er meer, minder of anders moet in Bijlmer Oost sommige (inclusief financiële dekking). Tegelijkertijd stemden de ambtenaren de ontwikkelingen af met bewoners en ondernemers

die betrokken waren bij de co-creaties om de ideeën die daar zijn ontworpen een plek te geven in het gebiedsplan. Tot slot is een bestuurlijk proces op gang gebracht gevolgd door de uiteindelijke vaststelling van de gebiedsplannen door de gemeenteraad.
Het resultaat van deze trajecten heeft u nu in handen.